

# **Late Night a politika: Vývoj politického komentáře v amerických večerních show od Carsona po Colberta**

BcA. Petr Januschka

---

Diplomová práce  
2020



Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta multimediálních komunikací

---

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta multimediálních komunikací  
Ateliér Audiovize

Akademický rok: 2019/2020

**ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE**  
(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Petr Januschka**  
Osobní číslo: **K17354**  
Studijní program: **N8209 Teorie a praxe audiovizuální tvorby**  
Studijní obor: **Audiovizuální tvorba – Režie a scenáristika**  
Forma studia: **Prezenční**  
Téma práce: **1. Teoretická část:  
Late-Night a politika: Posun amerických nočních show k politickému komentáři na příkladu Stephena Colberta  
2. Praktická část:  
Audiovizuální dílo nebo tematický soubor audiovizuálních děl, délka minimálně 20 minut, režie a scenáristika.**

### Zásady pro vypracování

**1. Teoretická část:**

Rozsah práce: minimálně 30 normostran textu bez započítání obsahu, rejstříku a obrazových příloh.

Formální podoba: Jednotná formální úprava teoretické části práce, její uložení a zpřístupnění se řídí aktuální verzí příslušné směrnice rektora. Student odevzdává 1 ks fyzické (tištěné) práce v kroužkové či pevné vazbě. Tištěná verze práce obsahuje originální „Zadání DP/BP“ včetně příslušných podpisů a studentem podepsané Prohlášení o původnosti práce. Práce v elektronické podobě obsahuje nascanované „Zadání DP/BP“ se všemi formálními náležitostmi a také nepodepsané Prohlášení studenta o původnosti práce. Plný text elektronické verze ve formátu PDF/A student odevzdá nahráním do IS/STAG a do příslušné složky na NAS-AAV (viz níže).

Pokyny k vypracování: prostudujte a analyzujte dostupné materiály z profesního hlediska a formulujte závěry a získané vědomosti do podoby akademického/odborného textu.

**2. Praktická část:**

- a) Režie audiovizuálního díla v minimální délce 20 minut či soubor audiovizuálních děl oficiálně schválený před odevzdáním Výrobní komisí ateliéru Audiovizuální tvorba.
- b) Upoutávka, teaser či trailer na předložené audiovizuální dílo.
- c) Písemná explikace z pohledu dané specializace. Minimální rozsah 2 normostrany.
- d) Anotace.
- e) Technický scénář.
- f) Štábová listina.

V případě, že je dílo autorským počinem nebo není součástí praktické části SZZ studenta produkce, je nutné dodržet dále zásady: a – h (dle zadání praktické části práce na oboru Produkce). Tato data odevzdává za projekt vždy jeden člověk. Nezbytná je konzultace s vedením AAV.

Všechny odevzdávané materiály musí splňovat vnitřní technické normy AAV pro odevzdávání prací a musí být řádně popsány (jméno, název, logo fakulty, formát, rozlišení). Součástí závěrečné práce je vytištěný a podepsaný formulář „Údaje o magisterské práci studenta“.

Ve složce na NAS-AAV, označené „Bakalářská / Magisterská práce“ uložte:

1. Teoretickou práci ve formátu PDF/A dle specifikací výše.
2. Vytvořte podsložku Praktická práce, která bude obsahovat materiály částí a- f. Film ve formátu HD (1080p) či 4K (2160p) v odpovídajícím datovém toku a kontejneru MPEG-4 part10 (MPEG-4 AVC).
3. Vytvořte podsložku s názvem Katalog, která bude obsahovat „Podklady pro katalog FMK UTB ve Zlíně“: 10 kusů obrazové dokumentace praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní e-mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah diplomové práce: **dle vnitřní normy**  
Rozsah příloh: **dle vypracování**  
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

LICHTER, Samuel Robert, Jody C BAUMGARTNER a Johanthan S. MORRIS. Politics Is a Joke!: How TV Comedians Are Remaking Political Life. Routledge, 2014. ISBN 978-0813347172.

TOPLYN, Joe. Comedy Writing for Late-Night TV. Twenty Lane Media, 2014. ISBN 0615953891.

FISKE, John a John HARLEY. Reading Television (New Accents). Routledge, 2003. ISBN 0415323533.

RUTENBERG, Jim. Colbert, Kimmel and the Politics of Late Night. The New York Times [online]. 2017 [cit. 2018-10-31]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2017/09/24/business/colbert-kimmel-and-the-politics-of-late-night.html> CATWRIGHT, Marita a Lisa STURKEN. Practices of Looking: An Introduction to Visual Culture. OUP USA, 1994. ISBN B008H18VU0.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. MgA. Jan Gogola**  
Ateliér Audiovize

Datum zadání diplomové práce: **13. prosince 2019**  
Termín odevzdání diplomové práce: **15. května 2020**



**doc. Mgr. Irena Armutidisová**  
děkanka



**MgA. Irena Kocí**  
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 13. prosince 2019

## PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

### Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

### Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 1.8.2020

Jméno a příjmení studenta: Petr Januschka

.....  
podpis studenta

## **ABSTRAKT**

Práce stylizovaná a strukturovaná jako jeden díl americké večerní talk show (late night) se zabývá historií tohoto žánru, a to především ve světle nedávného posunu formátu od nekonfliktní zábavy ke širavému politickému komentáři a politické satíře. Z perspektivy éry Donalda Trumpa se text nejprve obrací do minulosti k samotným počátkům žánru, kde se pokouší nalézt tajemství jeho úspěchu stejně jako původní roli politického humoru v pořadech tohoto typu. Práce pokračuje popisem výrazné evoluce žánru v počátku nového milénia, spočívající v podvratnosti a sebeuvědomělosti. Nakonec text obrací pozornost k současné revoluci v podobě názorově často jednostranného a nekompromisního politického komentáře, který dnes žánr doslova prostoupil. Formou fiktivních rozhovorů (složených z citátů i fabulací) se třemi významnými moderátory se text pokouší zodpovědět, jak k tomuto posunu došlo, jak tento posun zapadá do původní premisy formátu a jaké mohou být jeho sociologické dopady.

Klíčová slova: late night, talk show, Johnny Carson, Craig Ferguson, Stephen Colbert, politika, satira, Donald Trump

## **ABSTRACT**

Thesis is stylized and structured as a typical episode of an American late night talk show. It focuses on the genre's history, especially with regard to its current shift towards political commentary and political satire. From the perspective of the Trump era, the text looks back at the genre's beginnings, trying to define the foundations of its success along with the original role of the political commentary in this types of shows. Thesis continues by describing an important, turn of the millennium, evolution which incorporated subversion and self-awareness into the format. Eventually, the text focuses on the current revolution of an uncompromising and often partisan political commentary which has recently taken over the genre. By means of fictional interviews (comprised of both authentic quotes and fabrications) with three eminent late night hosts, the theses tries to answer the questions of how did this shift come about, how does it fit into the original premise of the format and what sociological implications it might have.

Keywords: late night, talk show, Johnny Carson, Craig Ferguson, Stephen Colbert, politics, satire, Donald Trump

Mé velké díky patří Janu Gogolovi za kreativitu a nebojácnost při volbě formy práce, stejně jako za její trpělivé vedení.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická, nahraná do IS/STAG, jsou totožné.

## OBSAH

<b>OBSAH .....</b>	<b>7</b>
<b>WARMUP – VYSVĚTLENÍ.....</b>	<b>8</b>
<b>ÚVOD – MONOLOG.....</b>	<b>10</b>
<b>1. SEGMENT OD STOLU – SIDEKICK.....</b>	<b>12</b>
<b>2. HOST PRVNÍ – JOHNNY CARSON.....</b>	<b>15</b>
<b>3. HOST DRUHÝ – CRAIG FERGUSON .....</b>	<b>24</b>
<b>4. HOST TŘETÍ – STEPHEN COLBERT .....</b>	<b>35</b>
<b>ZÁVĚR – CO JSME SE NAUČILI.....</b>	<b>48</b>
<b>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....</b>	<b>49</b>
<b>SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK .....</b>	<b>51</b>
<b>SEZNAM OBRÁZKŮ .....</b>	<b>52</b>
<b>SEZNAM PŘÍLOH.....</b>	<b>53</b>

## VYSVĚTLENÍ – WARMUP

Pro televizní diváky začíná typická americká noční show (late night) nejčastěji úvodním monologem moderátora. Diváci přítomní natáčení ve studiu však ještě předtím projdou takzvaným „warmupem“. Rozehřívací komik dostane studiové publikum do patřičné nálady a zároveň mu vysvětlí, jak bude vše probíhat. Že se natáčení několikrát přeruší, že se něco může točit i vícekrát a že je nutné se pokaždé smát co nejhlasitěji. Zkrátka poodhalí strojovnu celého tohoto amerického rituálu.

Podobné vysvětlení je zapotřebí i zde, a to dříve, než se laskavý čtenář ponoří do mé práce. Text je totiž strukturován jako jeden díl typické late night. Za chvíli budete číst můj úvodní monolog, následovaný segmentem od stolu a rozhovory se třemi hosty. Všichni jsou skutečnými moderátory nočních show, avšak dialogy, jež s nimi povedu, jsou mou fabulací. V odpovědích mých hostů se setkáte s třemi druhy informací. Jejich autentické citáty jsou označeny uvozovkami a ozdrojovány. Parafráze, nebo informace pocházející z jiného zdroje jsou pouze ozdrojovány. A nakonec – věty, jež jsou čistě mou domněnkou a mohly by být v rozporu s názorem hosta, jsou označeny *kurzívou*.

Pro zpřehlednění jsem také v rozhovorech s hosty použil několik barev textu. **Mé otázky jsou tmavě žluté, odpovědi hostů modré a popisy a poznámky šedé.**

Doufám, že se při čtení práce budete bavit tak jako u dobré late night.

Takže za tři..., dva..., jedna...



# JOHNNY'S THEME

from THE TONIGHT SHOW

Words and Music by PAUL ANKA  
and JOHNNY CARSON

Bright Swing, swing

$\text{♩} = 132$

*f*

Chord diagrams shown: C6, Ebdim7, Dm7, G7(9), Ebdim7, Dm7, C6, Ebdim7, Dm7.

Obrázek 1: Znělka “The Tonight Show Starring Johnny Carson”

1

<sup>1</sup> Johnny's Theme. Virtual Sheet Music [online]. [cit. 2020-07-23]. Dostupné z: <https://www.sheetmusicdigital.com/musicitem.asp?ID=DAM0141102>

## ÚVOD – MONOLOG

Údery bicích a táhlý tón saxofonu uvozují všem známou, energickou jazzovou znělku. Tu doplňují záběry pulzujícího velkoměsta. Prolínačkou se přesouváme do studia, kde hudební téma přebírá kapela a diváci nadšeně tleskají. Množství reflektorů doslova rozžíná scénu, v záběru přiznané kamery najíždějí na stanovené pozice jako při baletní choreografii a profesionálně trénovaný hlas uvaděče Eda triumfálně ohlašuje: „Dámy a pánové... Peeetr Januschkaaa!“

Děkuji, děkuji! Dámy a pánové, vítejte při čtení mé magisterské práce, já jsem Petr Januschka, váš autor. Dámy a pánové, musím se vám k něčemu přiznat. Už dlouho jsem fanatickým divákem amerických večerních talk show, takzvaných late night. Vlastně asi od třinácti let. Tou dobou se mi totiž konečně dostal do rukou notebook s vysokorychlostním internetem a zároveň se na YouTube začaly objevovat první krátké klipy Noční show Davida Lettermana. Tím se přede mnou otevřela docela nová dimenze zábavy. Nebojácné, břitce humorné rozhovory s osobnostmi od Madonny po Obamu, šarmantní historky těch nejslavnějších herců, absurdní skeče, skvělá hudba... Zkrátka, vydržel jsem to sledovat hodiny. A late night mě za to přes noc naučila anglicky.

Přitom je schéma celého formátu až banálně šablonovité. Nejprve slyšíme úvodní monolog, následovaný promluvou od stolu (někdy s pomocí sidekicka – parťáka), načež si moderátor postupně pozve dva až tři hosty, nejčastěji z řad celebrit. Pak už nás čeká jen písnička, a to buď v podání kapely doprovázející celý pořad (house bandu), nebo hudebního hosta. To vše samozřejmě přerušeno několika reklamními bloky. Přesto se pro milióny Američanů stalo sledování večerních show oblíbeným rituálem a pro televizní stanice vlajkovými loděmi programu. Ti nejlepší komici v zemi je chtějí uvádět. Ty nejtalentovanější kapely se snaží stát jejich trvalou součástí (tzv. „house bandem“). Ty nejpopulárnější celebrity jsou vděčné i za pár minut s moderátorem. A to už vůbec nemluvím o prezidentských kandidátech...

Zkrátka a dobře, onen stůl a přilehlá pohovka se staly obývánkem Ameriky. Místem, kde se po celém dni všichni sejdou, aby se společně bavili. Odlehčeným večírkem ve skvělé společnosti, během něhož nám může připadat, že si celebrity vlastně povídají s námi. Alespoň takto večerní show vymyslel Johnny Carson, de facto její zakladatel. Po jeho

úspěchu se formát zpopularizoval a obtisk na jeho vývoji od té doby zanechal mnoho významných moderátorů. Z nich asi nejosobitěji si žánrová pravidla přivlastnil Craig Ferguson, jehož podvratná show se stala skvělou reflexí absurdity tehdy už trochu přebujelého late night rituálu. Ferguson v pořadu sebeuvědoměle zesměšňoval premisu celého formátu a tím ho udělal upřímnějším, přitom ale stále šarmantním. I přes svou radikalitu ale i on zachovával jedno nepsané pravidlo. Večerní show je lehká, nekonfliktní zábava, která zavírá dveře před názorovými rozpolcenostmi vnějšího světa. Politika do obýváku Ameriky nepatří. O to revolučnější je popření tohoto pravidla ze strany Stephena Colberta, který v roce 2015 (během nebývale polarizující předvolební kampaně) nahradil v moderátorském křesle slavného Davida Lettermana.

Politika samozřejmě nebyla nikdy ve večerních show tabu, nicméně politický komentář se vždy nesl spíše v humorném, neškodném duchu a nikdy nebyl jádrem pořadu. Colbert naproti tomu udělal z nevybíravé politické satiry gró svého pořadu. Co více, opustil onu moderátory doposavad dodržovanou názorovou nestrannost a jasně se přihlásil k jednomu pólu politického spektra. Porušil to, v co zakladatel Carson vždy věřil – late night má spojovat. A namísto toho, aby jej diváci za toto narušení tradiční neutrality potrestali, stala se jeho show tou nejsledovanější v Americe.

Může za tento posun sám Stephen? Nebo prostupování politiky do běžného života? Doland Trump? Limity tradiční žurnalistiky? Internet a globalizace? A skutečně se jedná o opuštění oné původní premisy večerní show jako „bezpečného prostoru“, anebo jde naopak o její dokonalé naplnění, byť jen pro část publika? Na tyto a snad i jiné otázky se pokusím nalézt odpověď v debatě se třemi hosty – Johnnym, Craigem a Stephenem.

A tak se, dámy a pánové, dobře usadte, protože pro vás máme skvělé čtení! Budeme se bavit o komedii, společnosti i politice! Nikam neodcházejte, za chvíli jsme zpátky!

Tři údery paliček a kapela začíná znovu hrát. Na to reagují diváci extatickým potleskem a hvízdodem. Kamera odjíždí a v širším záběru snímá celé studio i s diváky. Začíná první komerční přestávka.

## 1. SEGMENT OD STOLU – SIDEKICK

Kamera na jeřábu přelétá studio plné tleskajících diváků. Hudba v podání kapely graduje dlouhým táhlým tónem podpořeným žesti a důrazně zakončeným bicími. Nyní již sedím za moderátorským stolem a poslední údery bicích doprovázím předstíraným bubnováním. Na pohovku vedle mě se přesunul můj parťák Ed. S úsměvem mluvím do kamery.

**Dámy a pánové, dnešní hosté jsou opravdové hvězdy. Náš producent mi dokonce řekl, že očekává až dvakrát větší sledovanost než obyčejně.**

Ed se hned s hranou zvědavostí doptává.

Ed: Fakt? Kolik?

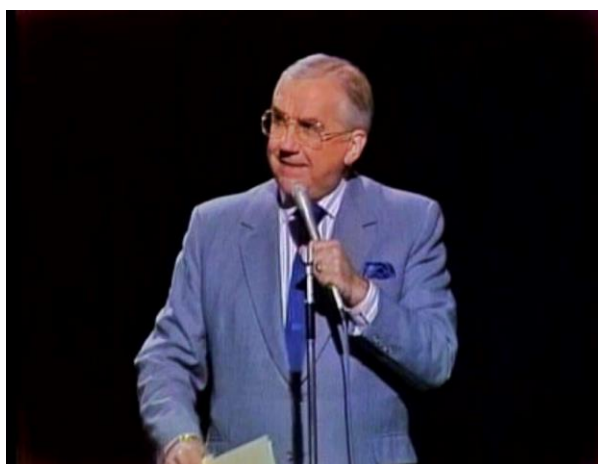
**No... kolik je dva krát nula?**

Virbl na buben, Ed i diváci se hlasitě smějí, zatímco já, narcistně pobaven sám sebou, pokračuji.

**Ale ještě před tím se chci chvíli věnovat tobě, Ede. Jaká je vlastně tvoje role ve večerní show?**

Ed: *Jsem tvůj sidekick – parťák, nahrávač. Pomáhám ti dostat se k pointě vtipu.*

**Ty ale nejsi ledajaký sidekick, ale ten úplně první! Byl jsi parťákem Johnnyho Carsona, zakladatele celého formátu! Společně jste definovali dynamiku mezi moderátorem a jeho sidekickem. Jak ses k té práci vlastně dostal?**



Obrázek 2: Ed McMahon ohlašuje Johnnyho Carsona

Ed: Byl jsem Johnnyho uvaděč už od roku 1957, když moderoval soutěžní hru „Who Do You Trust?“ Když pak v roce 1962 převzal The Tonight Show, vzal si mě s sebou.

### **A co všechno jsi v The Tonight Show vlastně dělal?**

Ed vypadá trochu nesměle, jako by nebyl zvyklý říkat více než jednu větu následovanou virblem na buben. Pak ale začíná vzpomínat.

Ed: Pro Johnnyho jsem dělal všechno možné... Uváděl jsem ho, rozehrával jsem publikum, hrál jsem ve skečích... „Když mě Johnny potřeboval, byl jsem tam, když ne, tak jsem se posunul na gauči a mlčel... Prostě jsem byl podpora. Nadhazoval jsem mu na vtipy – ale musel jsem to dělat tak, aby to vypadalo, že vlastně nedělám nic. Čím líp jsem to dělal, tím víc to vypadalo, že to nedělám... Prostě když už jsem měl hrát druhé housle, chtěl jsem být Heifetzem druhých houslí.“<sup>2</sup>

### **A to sis nikdy nechtěl vyzkoušet ty housle první?**

Ed: „Často se mi stávalo, že jsem poslouchal Johnnyho a v hlavě mě napadl stejný vtip přesně ve chvíli, kdy ho on sám řekl. Kousal jsem se do jazyka, abych ho neřekl nahlas. Musel jsem dávat pozor, abych nebyl moc vtipný... Kdybych lidi moc bavil, nedělal bych svou práci dobře; má práce je být součástí týmu, který tvoří zábavu.“<sup>3</sup>

### **Stalo se ti někdy, že ses neudržel?**

Ed: Jednou a byl z toho docela slavný incident. Johnny si připravil vtip tím, že prý vědecká studie dokázala, že komáři útočí jenom na horkokrevné, vášnivé lidi. Já jsem se neudržel a plácnul se rukou, jako bych zabíjel komára. Diváci vybuchli smíchem. Johnny pak v tichosti vytáhl obrovský sprej proti komárům a řekl: „Tak tuhle rekvizitu už asi potřebovat nebudu.“ Během reklamní pauzy jsem se mu potom omluvil. Tohle mě naučilo nekrást mu pointy.<sup>4</sup>

---

<sup>2</sup> MCMAHON, Ed a David FISHER. For laughing out loud: my life and good times. New York: Warner Books, c1998. ISBN isbn0-446-52370-4.

<sup>3</sup> MCMAHON, Ed a David FISHER. For laughing out loud: my life and good times. New York: Warner Books, c1998. ISBN isbn0-446-52370-4.

<sup>4</sup> SEVERO, Richard. Ed McMahon, Top Second Banana, Dies at 86. The New York Times [online]. 23. 6. 2009 [cit. 2019-11-19].

**Trendem večerních show už nějakou dobu je nemít sidekicka. Neměl ho Johnnyho nástupce Jay Leno, nemají ho dnes ani Jimmy Fallon nebo Stephen Colbert. Čemu tohle přičítáš?**

*Ed: Těžko říct, Petře, vždyť už jsem víc jak deset let mrtvý. Myslím si ale, že být dobrým sidekickem chce hodně pokory. Když se tak občas z nebe dívám dolů, přijde mi, že v týhle době si díky internetu každý myslí, že může být hvězda. Všichni chtějí být Johnny, ale nikdo Ed... Druhá věc je, že tenkrát se, krom těch pár lidí ve studiu, nemohl nikdo stát aktivním účastníkem pořadu. Já jsem tam vlastně seděl a smál se a reagoval za všechny diváky. Dneska může každý na internetu napsat pod video nějaký komentář a tyhle názory lidí jsou vlastně součástí diváckého zážitku. Dneska je sidekick každý.<sup>5</sup>*

**Takže jím nikdo nechce být, ale přitom jsme jím všichni.**

*Ed: Divný, ale asi jo.*

**Díky, Ede, za všechna ta léta smíchu. Late Night tě potřebovala stejně jako Johnnyho. A to mě přivádí k tomu, že už je vlastně nejvyšší čas ho sem pozvat.**

---

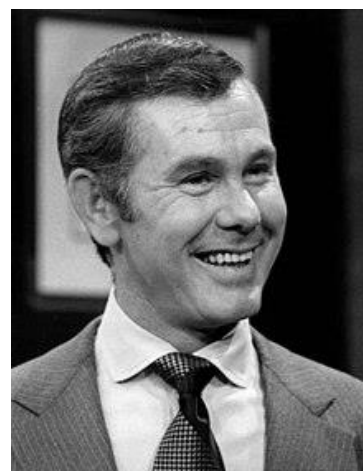
<sup>5</sup> STANLEY, Alessandra. The Vanishing Sidekick. The New York Times [online]. 7. 3. 2009 [cit. 2019-11-19].

## 2. HOST PRVNÍ – JOHNNY CARSON

Vstávám od moderátorského stolu, načež se publikem přežene několik nedočkavých hvízdnutí a zárodek potlesku.

**Dámy a pánové, naším prvním hostem je praotec Late Night. Muž, jemuž každý moderátor večerních show vděčí za živobytí a miliardy diváků za snad miliardy hodin zábavy, společnosti a sdílení. Prosím přivítejte Johnnyho Carsona!**

Bouřlivý potlesk přehluší i kapelu vítající Johnnyho elegantním hudebním tématem ve stylu velkých jazzových orchestrů. Na scénu vchází švihácký, štíhlý muž s šedými vlasy, ale mladickým kukučem. Vděčně mává publiku, pak mi se skromným úsměvem podává ruku a nakonec se vřele objímá s očividně dojatým Edem. Ten mu uvolňuje místo na sedačce. Ani po Johnnyho dosednutí nepřestávají diváci tleskat. A tak se je snažím překřičet a tím snad i umlčet.



Obrázek 3: Johnny Carson

**Takhle u nás vítáme legendy!**

Johnny mě se shovívavým úsměvem přes doznívající ovace oslovuje.

Johnny: Nechci to kazit hned ze začátku, Petře, ale pravda je, že já jsem formát late show nevymyslel. The Tonight Show existovala už od roku 1954, kdy ji uváděl Steve Allen. A už v té době měla ty dneska známé prvky jako úvodní monolog, skeče, hudební vystoupení a rozhovory s celebritami. Já jsem ten program převzal až v roce 1962.<sup>6</sup>

**Já vím, Johnny, přesto si ale myslím, že ti ten titul „praotce všech late show“ náleží. Totiž, až za tvého působení se z The Tonight Show stala popkulturní instituce. Jak jsi to udělal, že se z tebe, kluka z malého města v Iově, stal moderátor nejvýdělečnějšího programu v televizi?<sup>7</sup>**

<sup>6</sup> The Tonight Show. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/The\\_Tonight\\_Show](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Tonight_Show)

<sup>7</sup> TYNAN, Kenneth. Fifteen Years of the Salto Mortale. The New Yorker [online]. 20.2.1978 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/1978/02/20/fifteen-years-salto-mortale>

Johnny: Odjakživa jsem chtěl bavit lidi. Když jsem se jako dvacetiletý vrátil z války, hned jsem se přihlásil na Univerzitu v Lincolnu v Nebrasce, kde jsem vystudoval rádio a mluvu. Moje bakalářská práce se jmenovala „Jak psát komické vtipy“ a byla to vlastně jenom nahrávka různých skečů a vtipů z rádiových show doplněná mým vysvětlujícím komentářem. Nato jsem začal pracovat v rádiu, pak se posunul do televize, až mi v roce 1957 nabídli moderovat soutěžní show „*Who Do You Trust?*“. Uplatnil jsem v něm svou pohotovost a rychlé, krátké vtipky a díky tomuhle úspěchu mi nakonec o pět let později nabídli *The Tonight Show*.<sup>8</sup>

### **I tam jsi brzy zabodoval. V čem spočíval tvůj moderátorský úspěch?**

Johnny: Vždycky jsem myslel na diváky. Úvodní monology mého předchůdce Jacka Paara byly často dlouhé historicky s jedinou pointou. Já jsem tempo monologu zrychlil, začal jsem používat krátké, úderné vtipy („*one liners*“) a nikdy ne více než tři na jedno téma. To bylo pravidlo. Rozhovory s hosty jsem odlehčil a zaměřil na humor. A k tomu jsem si do show přivedl Eda, aby mi pomohl ty vtipy dolovat. Prostě jsem od začátku dělal všechno pro to, aby to byla každý večer dobrá zábava.<sup>9</sup>



Obrázek 4: Ed McMahon a Johnny Carson  
(za stolem) v počátcích „*The Tonight Show*“

<sup>8</sup> Johnny Carson. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/Johnny\\_Carson](https://en.wikipedia.org/wiki/Johnny_Carson)

<sup>9</sup> The Tonight Show Starring Johnny Carson. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/The\\_Tonight\\_Show\\_Starring\\_Johnny\\_Carson](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Tonight_Show_Starring_Johnny_Carson)



**Tvůj respekt k divákům se často projevoval určitou nekompromisností vůči hostům. Schválně si poslechni, jak třeba herec Robert Blake, jeden z tvých častých hostů, popsal návštěvu ve tvé show:**

**„Neexistuje nic, co bych mohl přirovnat k tomu být v The Tonight Show... Není na tom nic přirozeného... On [Carson] má tolik energie a vy máte šest minut na to, abyste se předvedli... A pěkně se snažte, jinak po dvou minutách pustí reklamu... Jsou to vysoce profesionální, úspěšní a oddaní lidé... Producent, všichni asistenti sedí nějakých šest stop od gauče. A když začne reklamní pauza, začnou telefonovat. Volají nahoru, volají snad i Kristu, co já vím. Mluví přes sebe o tom, jaký je tenhle host a jaký je tamten host. Šeptají Johnovi do ucha. John s někým telefonuje. A vy tam sedíte a říkáte si: „Budou snad někoho věšet?“ ... A pak se kamera zase rozjede. A John se vás buď na něco dalšího zeptá, nebo řekne: „Naším dalším hostem je...“<sup>10</sup>**

Johnny se trochu provinile usmívá.

*Johnny: Je pravda, že jsem svým hostům nedal nic zadarmo a smál jsem se jen, když jsem se opravdu bavil. Nedržel jsem se žádného jasného scénáře a nikdo u nás nebyl v bezpečí před vlastní banalitou. Zároveň jsem ale vždycky uměl rozhovor s hosty nastavit tak, abych jim přihrál a pomoh být vtipnými. Měl jsem opravdu rád, když hosté skórovali a klidně i na můj účet. A myslím, že i komici, co ke mně chodili, to vnímali spíše jako stimulující než stresující zážitek. Nehledě na to, že úspěch v show člověku vždy ohromně přidal na popularitě...<sup>11</sup>*

**Ve výjimečných případech ses ale i ty zapotil. Když u tebe byl poprvé Frank Sinatra, byl jsi očividně nervózní a rozhovor působil dost křečovitě.**

*Johnny: Ano, tenkrát mě zachránil Don Rickles – jeden z mých nejoblíbenějších hostů i lidí. Už jsem chtěl rozhovor se Sinatrou ukončit, ale najednou vešel na scénu Rickles. Sinatru tenkrát obviňovali z vazeb na mafii a Don si k němu sedl a s italským přízvukem začal podávat gangsterské hlášení. „Maco Monganonzo to koupil... Fambino*

---

<sup>10</sup> TYNAN, Kenneth. Fifteen Years of the Salto Mortale. The New Yorker [online]. 20.2.1978 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/1978/02/20/fifteen-years-salto-mortale>

<sup>11</sup> TYNAN, Kenneth. Fifteen Years of the Salto Mortale. The New Yorker [online]. 20.2.1978 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/1978/02/20/fifteen-years-salto-mortale>

Bambozo dvě kulky do hlavy ve čtvrtek...“ Všichni jsme se začali válet smíchy. Úplně tu situaci převrátil vzhůru nohama. Nakonec se i Frank osmělil a začal vykládat historky.<sup>12</sup>

**Tvůj úspěch byl raketový. Už v počátcích se na tebe každý večer dívalo v průměru přes sedm miliónů diváků (podstatně více než na Paara) a postupně jich přibývalo. V sedmdesátých letech ses už stal pravidelným večerním rituálem pro v průměru sedmnáct miliónů lidí.<sup>13</sup> Tvůj šarm a odlehčený styl se staly tak populárními, že se někteří začali ptát, jak tenhle svůj obrovský vliv využíváš.**

Johnny: Ano, třeba komik Mort Sahl mi vyčítal, že s hosty více nepolemizuji o závažnějších otázkách. Doslova řekl: „Carson si myslí, že diváci jsou blbí, a tak radši nezkouší složité věci.“<sup>14</sup>

### **A myslíš si to?**

Johnny: *Já si hlavně myslím, že lidé chtějí u televize trochu oddechu. Když jsem v roce 1962 se svou show začínal, Amerika byla obrovsky rozdělená. Protesty proti válce ve Vietnamu, pochod na Washington, Martin Luther King, zavraždění Kennedyho. Mezi Američany to opravdu vřelo a já jim dal po celém dni jednu hodinu, kdy se můžou všichni dohromady bavit. Takový ostrov, kde jsou v bezpečí před politikou.*

**Dnes by jeden řekl, že jsme v podobné situaci. Současní moderátoři ale nestranní nezůstávají a mnoho konzervativních komentátorů a politiků včetně samotného prezidenta Trumpa si stěžují na přílišnou zpolitizovanost večerních show. Přitom na tebe vzpomínají jako na ideál nestranného, společnost sjednocujícího moderátora, co se „drží svého kopyta“.<sup>15</sup> Byla skutečně politika ve tvé show tabu?**

---

<sup>12</sup> NBC. (1976,12.1). The Tonight Show Starring Johnny Carson.

<sup>13</sup> TYNAN, Kenneth. Fifteen Years of the Salto Mortale. The New Yorker [online]. 20. 2. 1978 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/1978/02/20/fifteen-years-salto-mortale>

<sup>14</sup> TYNAN, Kenneth. Fifteen Years of the Salto Mortale. The New Yorker [online]. 20.2.1978 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/1978/02/20/fifteen-years-salto-mortale>

<sup>15</sup> ROSENBERG, Eli a John WAGNER. „What a snowflake!“ Jimmy Kimmel says after Trump calls late-night shows one-sided and unwatchable. The Washington Post [online]. 14. 3. 2019 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/arts-entertainment/2019/03/14/what-snowflake-jimmy-kimmel-says-after-trump-calls-late-night-shows-one-sided-unwatchable/>

Johnny: Samozřejmě že ne. Vtipkoval jsem o různých politických přešlapech a skandálech stejně jako o kontroverzních společenských otázkách. Ve skečích jsem třeba hrál chlápka jménem Floyd Turbo – hloupého, konzervativního burana, co za vším zlem vidí liberály a komunisty. Když se třeba mluvilo o regulaci držení zbraní, přišel jsem na scénu s hloupou loveckou čepicí, puškou v ruce a s vidláckým přízvukem jsem řekl: „Já zabívám jen v sebeobraně. Co byste dělali vy, kdyby na vás zajíc vytáhl nůž?“<sup>16</sup>



Obrázek 5: Johnny Carson jako Floyd Turbo

**Tu postavu si pamatuju. Byla to taková karikatura konzervativce, že by to možná bylo moc i dneska. Třeba ti to ale prošlo i proto, že tenkrát burani nebyli doménou jedné politické strany. Být jinak oblečený, Floyd Turbo mohl být klidně texaský demokrat. Ti byli tehdy mnohem konzervativnější než třeba republikáni ze severu.**

Johnny: Možná... Každopádně to nebylo tak, že bych se k politice ani nepřiblížil. Pozorný divák věděl, že jsem liberál. Vždy jsem se ale držel v mezích humoru... „Nechtěl jsem se pouštět do velkých debat o potratu, homosexualitě, prostituci a podobně. Ne proto, že bych se jich bál, ale protože znám argumenty na obou stranách a jsou zacyklené. Faktem je, že televize pravděpodobně není ideální místo pro diskuzi o vážných otázkách. Je mnohem lepší o nich číst.“<sup>17</sup>

### **Porušil jsi někdy tohle svoje pravidlo?**

Johnny: Ano, během Watergate. 9. května 1974 jsem si pozval novináře Jacka Andersona a dvacet minut jsme se detailně bavili o obviněních proti Nixonovi. Anderson

<sup>16</sup> NBC. (1982,15.10). Ep. č. 2802. The Tonight Show Starring Johnny Carson.

<sup>17</sup> TYNAN, Kenneth. Fifteen Years of the Salto Mortale. The New Yorker [online]. 20. 2. 1978 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/1978/02/20/fifteen-years-salto-mortale>

mohl takhle stravitelnou formou několika miliónům diváků odprezentovat důkazy proti prezidentovi. Ani já jsem neskrýval rozčarování z tehdejší administrativy. Ale snažil jsem se vyhybat stranickému škatulkování, spíš to odprezentovat jako problém všech. Vzpomínám si, že jsem řekl: „Veřejnost se vůči těmhle obviněním stala skoro imunní, až lhostejnou... Často slyšíte lidi říkat: ‚No takhle to prostě funguje... všechny vlády jsou nějak vinny...‘ Mně se ale nechce věřit, že takhle politika musí fungovat.“ A Anderson na tohle řekl: „Nejen že to takhle nemusí fungovat, ale ani to takhle nefunguje... Já mám k profesionálním politikům velký respekt.<sup>18</sup> Snažili jsme se o té aféře mluvit jako o něčem neamerickém, co by nám všem, bez rozdílu politické příslušnosti, nemělo přijít normální.

**Ve světle vlády Donalda Trumpa a jeho vlastního impeachmentu působí ten rozhovor jako neuvěřitelné dějství. Bavíte se v něm o relativizaci pravdy a faktů, Nixonově paranooi, jeho neschopnosti přijmout kritiku, anemositě vůči novinářům a snaze popírat realitu. V jednu chvíli přečte Anderson přepis inkriminující nahrávky Nixonova hovoru, o kterém však prezident prohlásil, že jej ve skutečnosti zprošťuje viny – úplně stejně, jak to prohlásil Donald Trump o Muellerově zprávě. A stejně jako novináři dnes i Anderson tenkrát, tváří v tvář evidentnímu důkazu o porušení zákona jen nevěřičně konstatuje: „Já přeci rozumím anglicky... tohle ho neočišťuje.“**

*Johnny: Myslím, že ta moje předchozí relativní nestrannost propůjčila určitou váhu chvíli, kdy jsem nějaký názor projevil. A nejen já, ale i ostatní lidé ve sdělovacích prostředcích. Jasně jsme ukázali, že se děje něco bezprecedentního, a lidé nám věřili.*

**Nic ve zlém, Johnny, ale lidi neměli jinou možnost než vám věřit. V té době existovaly je tři velké televizní stanice a jejich zpravodajství bylo lidmi považováno za objektivní pravdu. V roce 1974 mělo 69 % Američanů „velkou“ nebo alespoň „slušnou“ důvěru v média.<sup>19</sup> Existovala sice konzervativní rádia a noviny, ale jejich dosah byl minimální oproti miliónům diváků, které každý den oslovovaly televize ABC, CBS a NBC. Ve chvíli, kdy ze všech třech zněl takřka stejný narativ, Nixon neměl šanci. Ostatně v květnu 1974, kdy se onen díl vysílal, podporovalo prezidenta**

---

<sup>18</sup> NBC. (1974, 9.5). The Tonight Show Starring Johnny Carson.

<sup>19</sup> MAZA, Carlos, Coleman LOWNDES a Hunter BOONE. The big problem with comparing Trump to Nixon. YouTube [online]. 12. 5. 2018 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gczHz0CPum4>

už jen 25 % Američanů.<sup>20</sup> Dnes je ale situace úplně jiná – médiím věří asi jen 41 % Američanů<sup>21</sup> a v zemi fungují dva odlišné mediální ekosystémy hlásající dvě odlišné reality. Donalda Trumpa stabilně podporuje přes 40 % voličů<sup>22</sup>, a to bez ohledu na jeho skandály nebo názor mainstreamových médií. Chci tím říct – myslím, že dnes by ani tvá rezervovanost a z ní pramenící důvěryhodnost nestačily na překonání společenských příkopů.

*Johnny: Však já taky nikdy netvrdil, že mám lék na dnešní problémy, Petře. Taky už mi to může být jedno, odešel jsem na věčnost v roce 2005 – akorát tak, abych se na tohle nemusel koukat... Neříkám, že mým odkazem je politická odvaha a aktivismus. Faktem ale je, že moje show byla něco, co Amerika mohla dělat společně. Spjoval jsem.*

**Spojovals, protože jsi musel. Ve tvé době byla late night striktně domácí druh zábavy – nedala se vyvážet do zahraničí. Pokud jsi chtěl mít slušnou sledovanost, potřebovals liberály i konzervativce. Dokoce ses podle toho i oblékal – sportovní sako, jednobarevná košile, vkusná kravata. Žádné rozhalenky, to by bylo moc ležérní, kalifornské. Ani žádná černá saka s vestami – to by zas bylo moc nóbl, newyorské. Hlavně nepůsobit elitářsky, spíš jako normální, sympatický chlápek ze středozápadu.<sup>23</sup>**

*Johnny: Možná. To ale neznamená, že bych byl nějak servilní, pouze, že jsem vždy respektoval své diváky. Byl jsem vždycky hlavně na jejich straně. Když se host začal zamotávat v dlouhé historce, podíval jsem se spiklenecky do kamery, jako bych divákům říkal „já vím“. Udělal jsem z diváka komplice. Nebo když nějaký můj vtip nevyšel, přiznal jsem to a udělal jsem si legraci z toho selhání. Nebránil jsem se, když se show zvrtila a dialog mezi sebou kompletně převzali hosté, měl jsem to takhle vlastně nejradši.*

<sup>20</sup> KOHUT, Andrew. From the archives: How the Watergate crisis eroded public support for Richard Nixon. Pew Research Center [online]. 25. 9. 2019 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2019/09/25/how-the-watergate-crisis-eroded-public-support-for-richard-nixon/>

<sup>21</sup> MAZA, Carlos, Coleman LOWNDES a Hunter BOONE. The big problem with comparing Trump to Nixon. YouTube [online]. 12. 5. 2018 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=gczHz0CPum4>

<sup>22</sup> United States presidential approval rating. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: [https://en.wikipedia.org/wiki/United\\_States\\_presidential\\_approval\\_rating](https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_presidential_approval_rating)

<sup>23</sup> TYNAN, Kenneth. Fifteen Years of the Salto Mortale. The New Yorker [online]. 20. 2. 1978 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/1978/02/20/fifteen-years-salto-mortale>

**Myslím, že tyhle momenty jsou tvým odkazem. Nepřipravené, improvizované, šarmantní chvíle, díky kterým si divák doma přijde jako host na té nejexkluzivnější párty. Tvoje ochota jít naproti nečekanému v kombinaci s pohotovostí, důvtipem a intelektem vytvářely momenty naprosté magie. Nepřijde ti, že tohle z dnešních nejpopulárnějších late night trochu vymizelo na úkor svazující připravenosti? Samozřejmě čest výjimkám.**

Johnny si zapaluje cigaretu a trochu se zaklání v křesle. Ve své show míval na stole dřevěnou krabičku plnou cigaret, ze které si v průběhu rozhovorů on i hosté brali.

*Johnny: Víš, Petře, já už se dneska moc na late nigh nedívám, spíše poslouchám podcasty. Jsou autentické, nepřipravené a trochu mi připomínají můj pořad. Když už si ale v nebi tu telku pustím, nejradši se dívám na Conana O'Briena. Líbilo se mi, co na konto dnešních late night nedávno Conan řekl. Řekl, že způsob, jak být dneska v tomhle žánru skutečně revoluční, je vést s hosty opravdový, nenásilný rozhovor.<sup>24</sup> Host a moderátor by si nikdy neměli po přivítání sedat s tím, že oba vědí, jak ten rozhovor dopadne. V takovém případě se moderátor zbytečně připravuje o situace, které by ani deset scénáristů nedokázalo vymyslet.*

**To je pravda. V mnohém jsou někteří dnešní moderátoři vlastně tvým opakem. Rozhovory hrají dost „na jistotu“, zato mnohem odvážněji projevují vlastní politické názory – prakticky vždy ty liberální.**

*Johnny: Ale já jsem přeci názor taky projevoval. Ty nemusíš svůj světánázor vždycky vyjadřovat jen tím, co explicitně říkáš. Může se projevit i třeba v tom, jak se popasuješ s vtipem, který nevyjde. Jak si sám ze sebe umíš vystřelit, jak autenticky zvědavý jsi v rozhovoru s někým jiným a jak upřímně rád jsi, když někdo jiný zaboduje. Jasně, Petře, všichni tady teď víme, jaké jsou tvé politické názory a co si myslíš o Trumpovi. Ale kolikrát jsme se zasmáli? Kolik lidí se ještě kouká?*

Zvedám oči ke znuděnému publiku, na které jsem úplně zapomněl. S jistou mírou sebereflexe se znovu obracím na Carsona.

---

<sup>24</sup> Conan & Howard Stern On The Art Of Conversation. In: YouTube [online]. 25. 6. 2019 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=qbGAIYVp6-w>

**Asi proto je jenom jeden z nás milovaným moderátorem.**

Publikum i Johnny se smějí, cítím příležitost důstojně ukončit rozhovor.

**Možná ale vím, jak nám to vynahradit, a myslím, že se to bude líbit i tobě, Johnny. Za chvíli si sem totiž pozveme muže, který sice patří k jiné generaci moderátorů a jeho show na první pohled nemůže být odlišnější od té tvé, zároveň však v něm, alespoň podle mě, dlouhou dobu přežíval duch tvého pojetí late night. Protože v jeho show se skutečně o nějaké připravenosti nedalo mluvit.**

Johnny: *To jsem sám zvědavý, Petře.*

**A zvědaví jsou i diváci, což znamená, že je nejlepší čas na komerční přestávku. Hned budeme zpět!**

Diváci jako na povel začínají tleskat, zatímco se rozezní i kapela. Kamera na jeřábu odlétá od stolu a zachycuje, jak se s Johnnym zase přátelsky dáváme do řeči, i když nás už divák neslyší. Jako by to celé byl důvěrný rozhovor dvou přátel, který jen občas zabere kamera.

Prolínačka do černé – začíná další reklamní blok.

### 3. HOST DRUHÝ – CRAIG FERGUSON

Nájezd přes tleskající diváky až ke mně za stolem. Hudba a hlasitý potlesk se skandováním nás opět vítají v pořadu. Přes doznívající hudbu i ovace si stále vřele povídám s Johnnym, jako by nás nesledovalo šest kamer a milióny diváků. Kapela dohrává poslední tón. Přes stále hlasitý potlesk slyšíme Johnnyho, jak mi se smíchem familiérně odpovídá „to máš teda recht“. Jako bychom si okolního cirkusu nebyli vědomi. Oba se dosmějeme a nonšalantně obracíme pozornost zpět k divákům.



Obrázek 6: Craig Ferguson

**Dámy a pánové, vítejte zpátky. Něco vám řeknu – když jsem na začátku sliboval, že dnešní show bude opravdu jízda, nelhal jsem. Naším dalším hostem je totiž dvojnásobný držitel Emmy a jeden z nejvtipnějších lidí v této branži! Prosím přivítejte Craiga Fergusonona!**

Diváci nadšeně tleskají a hvízdají. Kapela Craiga vítá rozverným folkrockem ve stylu Bruce Springsteena. Vysoký, přitažlivý, trochu prošedivělý Skot v nepřiléhavém saku se nejprve srdečně zdraví se mnou a pak si to namíří k Johnnymu. Před ním se teatrálně klaní, jako vděčný žák před učitelem. Diváci jej v tom nadšeně podporují, jen Johnny – očividně v rozpacích – se otáčí do kamery a spiklenecky směrem k divákům kroutí hlavou, přesně tak, jak to vždy dělával. Craig k sobě také vřele přivítá Eda a pak už si přisedá na sedačku. Divákům se jeho energický vstup očividně líbil a odměňují ho přetrvávajícím potleskem. Craig ale na nic nečeká a hned se vkládá do debaty.

*Craig: Tak ti přemýšlím, Petře, v čem můžu být Johnnyho pokračovatel... Napadá mě jenom jedna věc. Oba jsme alkoholici.*

Publikum se trochu nejistě zasměje, avšak Johnny ne. Na rozdíl o Craiga o svém alkoholismu nikdy nemluvil. Raději posouvám konverzaci.

**Vezměme to ale popořadě. Poté co Johnny celý formát zpopularizoval, začaly napříč stanicemi vznikat jeho deriváty a v devadesátých letech dokonce ještě alternativnější „pozdní pozdní show“, vysílané třeba o půl jedné ráno. A právě tuhle Late Late Show, vysílanou až po Noční show Davida Lettermana, ti v roce 2005 svěřila CBS.**



*Craig: Přesně! O půl jedné v noci! Jako Evropan jsem si myslel, že si ze mě dělají srandu. V tomhle vysílacím čase běží nanejvýš teleshopping. Pak mi ale řekli, že usínající lidi na západním pobřeží a zhulení lidi na východním dohromady dají pár miliónů diváků. No a řekni sám, není pro takovou cílovku můj humor ideální?*

**Naopak, Craigu, pro tuhle cílovku je tvého humoru škoda... No a tak ses rozhodl, že tomu dáš šanci. Teda až na to, že celý ten elegantní a šarmantní formát absurdně postavíš na hlavu.**

*Craig: Vůbec ne! Kdybych ho musel postavit na hlavu, znamenalo by to, že Late Night není už ve své podstatě absurdní – což přeci je! Johnny mi odpustí.*

Johnny s cigaretou v puse se jen bodře pousměje, spíše do kamery než na Craiga.

**Absurdní? Je to spíš taková neškodná hra, nemyslíš? Prostě jen snaha dát divákům pocit, že je u nich doma na návštěvě celebrita a snad jsou s ní i přátelé.**

*Craig: Je to absurdní, Petře! Když k tobě někdo přijde na návštěvu, neohlašuješ ho tím, kolik cen Emmy má, a každý vtíp nedoprovází virbl na buben. A hlavně – nedržíš celou dobu v ruce kartičku s nápovědou, o čem si máte povídat.*

**Proto jsi svoje kartičky tak rád před začátkem každého rozhovoru teatrálně trhal?**

*Craig: Jo. Poprvé jsem kartičku s otázkama roztrhal během rozhovoru s Alecem Baldwinem<sup>25</sup> a postupně se to stalo symbolem toho, co v naší show děláme. Nechci to mít pod kontrolou. Naopak. Nejradši jsem měl, když se něco pokazilo.<sup>26</sup> Když na povrch vyplula celá ta velká iluze. Třeba jednou v Los Angeles tak přšelo, že nám začalo do studia zatékat. Takže první, co ten večer diváci viděli, jsem byl já ve žluté pláštěnce. Pak jsem si dal na moderátorský stůl kýbl, aby měla voda kam kapat, a prohlásil jsem: „Já tu show stejně udělám! A víte proč? Protože jsem Američan!“<sup>27</sup> *Vždycky se mi líbilo, když jsem mohl sebe i ten formát trochu shodit.**

---

<sup>25</sup> CBS. (2008,11.1). Ep. č. 596. The Late Late Show with Craig Ferguson.

<sup>26</sup> ASA ROSE, Daniel. Craig Ferguson is not going to read this interview. The Washington Post [online]. 2. 5. 2019 [cit. 2019-10-21]. Dostupné z: [https://www.washingtonpost.com/entertainment/books/craig-ferguson-is-not-going-to-read-this-interview/2019/05/02/668fe022-61ec-11e9-9412-daf3d2e67c6d\\_story.html](https://www.washingtonpost.com/entertainment/books/craig-ferguson-is-not-going-to-read-this-interview/2019/05/02/668fe022-61ec-11e9-9412-daf3d2e67c6d_story.html)

<sup>27</sup> CBS. (2009, 5.2). Ep. č. 821. The Late Late Show with Craig Ferguson.

Když se tvá show poprvé objevila na obrazovkách, působila jako zjevení. Televizní kritik Eric Degans prohlásil: „Většinu večerů se [Ferguson] představí jako ‚Craig Ferguson z televize‘ a prohlásí, že ‚je to skvělý den pro Ameriku‘. Co se stane poté, neví nikdo, ani moderátor sám.“<sup>28</sup>

Hosté si během počátečních návštěv v pořadu museli projít prvotním šokem ze zdánlivé bezobsažnosti celého programu. „Tohle je velmi divná show,“<sup>29</sup> prohlásil třeba zmatený Anthony Hopkins. Nic nebylo připravené, rozhovor se mohl stočit k jakémukoli tématu – čím absurdnější, tím lepší. Někdy sis začal hrát s dýmkou v ruce na terapeuta, jindy jsi zase se svými ženskými hosty obratně flirtoval...

Craig: Já vím! Na Redditu existuje dokonce celé diskuzní vlákno nazvané: „Jak sakra Craig Ferguson přežil Me Too?“<sup>30</sup> I když nedávno vyhrabali staré interview, ve kterém z legrace štípu Meghan Markle a lidi na Twitteru se mohli zbláznit.<sup>31</sup> *Naštěstí moje show skončila v roce 2014, takže mi ji už nemůžou zrušit.*

Zmatené publikum neví, jak reagovat. Ozve se několik souhlasných hvízdnutí a zárodek potlesku, je ale také slyšet bučení. Před kontroverzí raději uhýbám.

Hosté si vždy mohli vybrat mezi různými způsoby ukončení rozhovoru: hra na foukací harmoniku, soutěžní otázka (s výhrou \$ 7,50), segment s názvem „dotkni se mé diskokoule“, nebo – můj nejoblíbenější – trapná chvíle ticha. To jsi prostě se svými hosty seděl třeba i minutu v nekomfortním tichu. Jednoduchý princip vyvolával mezi diváky salvy smíchu, protože je to snad přesný opak toho, co se ve správné late night má dít.

Craig: *Sám jsi říkal, že Late Show má být jako návštěva doma. A ty jsou ve skutečnosti plné trapných chvil ticha.*

<sup>28</sup> DEGGANS, Eric. „Craig Ferguson a standout at standup“. *St. Petersburg Times*. 16. 8. 2007

<sup>29</sup> CBS. (2013,17.7). Ep. č. 596. The Late Late Show with Craig Ferguson.

<sup>30</sup> How the hell did Craig Ferguson came out of metoo movement unharmed? In: Reddit.com [online]. 19. 2. 2019 [cit. 2019-10-21]. Dostupné z: [https://www.reddit.com/r/NoStupidQuestions/comments/asde10/how\\_the\\_hell\\_did\\_craig\\_ferguson\\_came\\_out\\_of\\_metoo/](https://www.reddit.com/r/NoStupidQuestions/comments/asde10/how_the_hell_did_craig_ferguson_came_out_of_metoo/)

<sup>31</sup> NUTBURN, Adam. Meghan Markle chat show interview from 2013 goes viral – but royal fans slam the host for complimenting her ‚hairless body‘. *The Sun* [online]. 2018, 24. 5. 2018 [cit. 2019-10-21]. Dostupné z: <https://www.thesun.co.uk/tvandshowbiz/6365660/meghan-markle-craig-ferguson-video-hairless-body/>

Levé straně scény vévodil namalovaný krb, jehož falešnost jsi občas umocňoval snahou házet do něj polena, takže se celá dekorace zachvěla. Jako bys chtěl upozornit na onu fingovanou intimitu Late Night. Na místě, kde měla být kapela, jsi zase měl jen zataženou oponu. Vždy jsi však tvrdil, že za ní kapela je, jen se stydí.

Craig: Ano, naši Shy Fellas (Stydliví hoši). Kapelníkem byl Italoameričan Alfredo Sauce (Alfrédo Vomáčka), občas jsem si s ním přes oponu povídal, a když jsem chtěl, něco za oponou i zahráli.

Ano, nutno říct, že většinou s notným zpožděním, zato však ve zvukové kvalitě studiové nahrávky... No a konečně, tvůj rozvrat formátu dovršil podobou tvého sidekicka, kterým byl robotický kostlivec s poměrně běžným jménem Geoff Peterson.

Craig: Geoffa jsem na začátku neměl, ale asi po dvou letech jsem začal chtít parťáka. Zároveň jsem ale vždycky ze srandy říkal, že si dalšího člověka nemůžeme dovolit. A tak mi Grant Imahara z Bořičů mýtů vyrobil robota Geoffa,<sup>32</sup> kterého přímo na místě ovládal a namlouval komik Josh Robert Thompson. Vtipkovali jsme spolu během monologu, četli jsme dopisy diváků a tak...



Obrázek 7: Craig a Geoff během jednoho z klasických „cold open“

... takže vlastně normální sidekick.

<sup>32</sup> MCCARTHY, Erin. Craig Ferguson's New Mythbuster Robot Sidekick: Exclusive Pics. Popular Mechanics [online]. 2010, 2. 4. 2010 [cit. 2019-10-21]. Dostupné z: <https://www.popularmechanics.com/science/a5473/4350887/>

Craig: Přiznávám, že to, co původně mělo být „metaforou pro dekonstrukci staré umělecké formy večerní televizní talk show“<sup>33</sup>, se nakonec stalo dokonalým naplněním toho klišé, ze kterého jsme si chtěli vystřelit.

**Mnohem častěji než Johnny jsi ale celý tenhle vír bláznovství dobrovolně narušil nějakým seriózním momentem. Vzpomínáš si třeba na svůj monolog po veřejném kolapsu Britney Spears?**

Craig: Ano, v roce 2007 se Britney psychicky zhroutila, skončila v léčebně a oholila si hlavu. Média i ostatní moderátoři večerních show si na tomhle samozřejmě smlsli. Přišel jsem v pondělí ráno do práce a všichni už měli napsaný vtip o Britney. A já si řek: „Né, tohle já dělat nebudu.“ A taky neudělal.<sup>34</sup> Máme se pouštět do mocných – politiků, Trumpů, naduců... nemáme útočit na zranitelné.<sup>35</sup> A tak jsem se místo Britney rozpovídal o vlastním zápolení s alkoholismem a o tom, jak jsem se v devětadvaceti chtěl zabít. „Tehdá jsem byl přesvědčený, že mě za to vyhodí.“<sup>36</sup> Ale neudělali to a já od té doby mluvil o svém alkoholismu v pořadu několikrát. Zmiňoval jsem ho i jako pointu nejednoho seabemrskáčského vtipu.

**Nebylo to naposledy, cos popřel obecná očekávání. V roce 2009 do tvého vysílacího času vpadl Jimmy Fallon, jehož rapování s celebritama se stalo hitem internetu. Tys na toto nové ohrožení sledovanosti reagoval tím, že jsi dva dny po premiéře konkurenční show věnoval celý díl dlouhému rozhovoru s jihoafrickým arcibiskupem Desmondem Tutu.**

---

<sup>33</sup> CBS. (2013,17.7). Ep. č. 596. The Late Late Show with Craig Ferguson.

<sup>34</sup> PARKER, Lyndsey. Craig Ferguson worried he'd be fired for refusing to make fun of Britney Spears: 'I thought it was my Jerry Maguire moment'. Yahoo Entertainment [online]. 23. 12. 2019 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://www.yahoo.com/entertainment/craig-ferguson-worried-hed-be-fired-for-refusing-make-fun-of-britney-spears-014613710.html?guccounter=1>

<sup>35</sup> Craig Ferguson Refuses To Do Spears Jokes. CBS News [online]. 23. 12. 2019 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: 21.2.2007

<sup>36</sup> PARKER, Lyndsey. Craig Ferguson worried he'd be fired for refusing to make fun of Britney Spears: 'I thought it was my Jerry Maguire moment'. Yahoo Entertainment [online]. 23. 12. 2019 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://www.yahoo.com/entertainment/craig-ferguson-worried-hed-be-fired-for-refusing-make-fun-of-britney-spears-014613710.html?guccounter=1>

*Craig: Já vím, věřil bys tomu, že přišel? Ke mně, takovému bláznovi! Chtěl jsem se ho hlavně zeptat, jestli se jakožto biskup (ang. „bishop“, též šachový jezdec) musí pohybovat jen diagonálně.<sup>37</sup>*

**V rozhovoru několikrát nastalo ticho, když arcibiskup hledal slova. Stejně jako tvé slavné trapné pauzy jsi ani do tohoto ticha nevstupoval. Nic ses nesnažil urychlovat ani zachraňovat, a i tak došlo na několik skutečně vtipných momentů. Třeba když arcibiskup popisoval, jak bychom v zájmu zdraví partnerského vztahu neměli mačkat pastu z prostředka. Přitom jsi ale nebyl jen nekritickým přitakávačem svého hosta – když Tutu začal kritizovat Ameriku, tys svou nově nalezenou vlast bránil tím nejlepším argumentem – její sebekritičností a upřímnou snahou napravit vlastní nedostatky.<sup>38</sup>**

*Craig: Zní to sice krásně, ale faktem je, že já dneska žádnou late night nemám, zatímco Jimmyho [Fallonovy] připravené segmenty mají milióny zhlédnutí na internetu. Možná jsem měl s arcibiskupem zkusit alespoň krátký rap.*



Obrázek 8: Craig Ferguson a Desmond Tutu

**Jimmy byl možná nejsledovanější, tys ale za tenhle díl doslat Peabodyovu cenu. V oficiální citaci stojí, že jsi „dokázal, že jedna s nejhlupejších (silliest) hodin v televizi může být také jednou z nejchytřejších“.<sup>39</sup> V roce 2011 jsi zase věnoval celý**

<sup>37</sup> CBS. (2009, 4.3). Ep. č. 835. The Late Late Show with Craig Ferguson.

<sup>38</sup> CBS. (2009, 4.3). Ep. č. 835. The Late Late Show with Craig Ferguson.

<sup>39</sup> He Late Late Show with Craig Ferguson: An Evening with Archbishop Desmond Tutu (CBS). Peabody Awards [online]. 2009 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <http://www.peabodyawards.com/award-profile/the-late-late-show-with-craig-ferguson-an-evening-with-archbishop-desmond-t>

díl Měsíci černé historie a vedl jsi v něm dlouhý rozhovor s afroamerickým, neomarxistickým (sám se tak označuje) intelektuálem Cornelem Westem. Hned na úvod jsi velebeného profesora Yaleovy univerzity přivítal s tím, že má na obálce své knihy blbou fotku.

Pro mnohé skalní diváky sledující tvou show pro její nekorektnost a rozpustilost to mohla být přinejmenším nečekaná srážka s tímhle názorovým proudem. Bavili jste se o smyslu celé kampaně „Měsíc černé historie“, o rozdílných významech pojmů „černoch“ a „Afroameričan“, nebo o pokusech mazat problematická slova z knih Marka Twaina. Díky tomu jsem třeba i já, člověk Westovi ideově velmi vzdálený, dokázal jeho postoje do určité míry pochopit.

Craig: Výhodou toho mít show, o které tvoje stanice ani neví, že se vysílá, je to, že si můžeš dělat, co chceš. A já jsem prostě chtěl udělat díl o historii černochů v Americe.<sup>40</sup>  
*A myslím, že v 11:30 by mi tohle neprošlo.*

Mám strach, že spousta aspektů tvé show by dneska neprošla v jakémkoli vysílacím čase. Tvé pověstné flirtování by dnes už možná bylo za hranicí únosnosti. K tomu všechny tvé převleky hraničící s kulturní apropriací, karikaturní reprezentace italskoamerického kapeníka Alfreda... A co teprve ty skeče s mužem v šatech, převlečeným za tvou neatraktivní „poloviční sestru“ – za ty tě už tenkrát obvinili z transfobie.<sup>41</sup>

Craig: To jo, pořádali dokonce průvod do studia... Sešel jsem se s jejich náčelníkem... A řekl jsem: „Co to sakra je, chlape!“ Teda, neřekl jsem chlape... Prostě říkám: „Já proti vám nic nemám, to jste mě nepochopili.“ A von: „V jednom skeči jsi nosil šaty a to nás uráží.“ Tak jsem mu odpověděl: „Aha, tak to byste měli vědět, že vás urážím taky doma.“<sup>42</sup>

---

<sup>40</sup> CBS. (2011, 1.2). Ep. č. 7-98. The Late Late Show with Craig Ferguson.

<sup>41</sup> SPAULDING, Pam. CRAIG FERGUSON, TRANSMOCKERY AND THE REALITY OF BIAS IN NEW REPORT, 'INJUSTICE AT EVERY TURN'. *Shadow Proof* [online]. 5. 2. 2011 [cit. 2020-07-14]. Dostupné z: <https://shadowproof.com/2011/02/05/craig-ferguson-transmockery-and-the-reality-of-bias-in-new-report-injustice-at-every-turn/>

<sup>42</sup> Transgender Community [online]. (3. 3. 2017) [cit. 2020-07-15]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=k6rKtIsUAho>

To bylo v roce 2011, dneska by to dost možná ukončilo tvou kariéru. Je paradoxní, že v době maximální inkluzivity by show s takovým spojovacím potenciálem nemusela ani vzniknout. Přitom za tím vším křepčením a ironií se podle mě skrývala cesta, jak spolu může naše společnost zase začít mluvit. Tvou show mohli klidně sledovat republikáni i demokrati, burani i int'ouši. Byl jsi prostě normální chlapík a onu zbožšťovací tendenci late night jsi odmítl nejen ve vztahu ke svým hostům, ale i k sobě. Díky tomu byl tvůj pořad snad vším krom elitářským, a když v něm zazněl politický názor, tak spíše jako přirozená součást tvé interakce s hostem než jako naplnění předem daného schématu programu.

*Craig: Nemám rád, když mě někdo tlačí do toho, co mám říkat. Když jsem v roce 2008 moderoval White House Correspondent's Dinner – pravidelné setkání novinářů a amerického prezidenta – všichni chtěli, abych to Bushovi natřel, podobně jako to udělal Stephen Colbert, když to moderoval dva roky přede mnou. „Všichni mi říkali: ‚Dělej politický humor,‘ čímž mysleli: ‚Dělej vtipy, se kterými já politicky souhlasím.‘“<sup>43</sup> Nakonec jsem se rozhodl, že budu v monologu smířlivější. Asi nerad dělám to, co se ode mě očekává.*

**Na začátku roku 2014 ve tvém vysílacím čase přibyla ještě Noční show Setha Meyerse a tvá sledovanost poklesla. Byl tohle moment, kdy ses rozhodl odejít?**

*Craig: Nene, myslel jsem na to už dlouho, jen jsem to pořád odkládal. Vlastně mě to poprvé napadlo během toho rozhovoru s Desmondem Tutu. V době komerční přestávky se ke mně arcibiskup nahnul. „Řekl mi: ‚Jste blázen – bez urážky.‘ A já řekl: ‚Díky, oťče Tutu.‘ A on řekl: ‚Ne, vy jste blázen, ale přesně ten druh blázna, kterého potřebujeme!‘ A to není, jako když ti tvůj agent říká: ‚Jó, dělej ty svoje blázniviny!‘ To je Desmond Tutu, který ti říká: ‚Buď tak autenticky bláznivý, jako jsi.‘ Bylo to, jako by mi Bůh říkal: ‚Buď tak bláznivý, jak chceš.‘ Byl to ohromně osvobozující pocit. To mě nakonec přivedlo k tomu, abych tu show dál nedělal... Oslavoval jsem ten formát, miloval jsem ten formát. Ale pro mě je prostě svazující. Má hranice. Dosáhl jsem do všech koutů téhle škatule a teď musím škatuli změnit.“<sup>44</sup>*

---

<sup>43</sup> Craig Ferguson at the Annual White House Correspondents' Dinner. *YouTube* [online]. C-Span [cit. 2020-06-17]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=42Jo2yRjt1Y>

<sup>44</sup> DE MORAES, Lisa. Craig Ferguson's 'Crazy' Desmond Tutu Talk Led Him To Leave Show. *Deadline* [online]. 16. 12. 2014, 2014 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z:

**V dubnu 2014 oznámil David Letterman, že končí na postu moderátora The Late Show – vlajkové lodi CBS, která ve vysílání předchází té tvojí. Okamžitě se začalo spekulovat o jeho potenciálním nástupci a tys byl logickým favoritem. Volba ale nakonec padla na Stephena Colberta a tys krátce nato oznámil, že se svou show končíš. Vážně tvé rozhodnutí skončit nesouviselo s tím, že jsi tu show nedostal?**

**Craig:** „Štvalo mě, když si lidi mysleli, že jsem se pokoušel dostat půl dvanáctou – tu show, co jde před tou mojí. Proč bych tohle kurva chtěl?“<sup>45</sup> „CBS a já jsme se nerozešli, spíše jsme se ‚vědomě odloučili‘ (consciously uncoupling), pořád spolu chceme trávit prázdniny a falešného koně a robotického kostlivce máme ve střídavé péči.“<sup>46</sup>

**Dokázal bys v dnešní politické atmosféře dělat Late Night? Musel bys mluvit o Trumpovi...**

**Craig:** Teď bych nedokázal dělat Late Night... „Mě už štvou i lidi, se kterými souhlasím! I u lidí, se kterými souhlasím, si říkám: ‚Drž už hubu...!‘ Dělán teď standup a rozhodl jsem se, že nebudu vůbec mluvit o politice. Během mého standupu diváci dostanou dvouhodinovou pauzu od toho šílenství.“<sup>47</sup> Víš, že já Trumpa fakt nemám rád. Hodně lidí si ale poslední dobou plete neshody mezi Američany v politických, nebo morálních otázkách se známkou míry jejich vlastenectví.“<sup>48</sup>

**Chybíš mi na obrazovkách, Craigu. Vím, že ses s ostatními moderátory nikdy nepoměřoval, ale ten tvůj nepřímý souboj s Jimmym Fallonem byl vlastně soubojem o duši late night. Jestli se ponese v duchu authenticity, překvapení a šarmu – jestli to bude ten opravdový večírek, který pořádal Johnny, nebo jestli se celý formát uvelebí do bezpečí předdohodnutých témat, připravených her a nacvičených historek... Po**

---

<https://deadline.com/2014/12/craig-ferguson-leaving-late-late-show-cbs-desmond-tutu-video-1201326515/>

<sup>45</sup> FALLON, Kevin. Why Craig Ferguson Really Left Late Night. Daily Beast [online]. 10. 9. 2015, 2015 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <https://www.thedailybeast.com/why-craig-ferguson-really-left-late-night>

<sup>46</sup> FASHINGBAUER COOPER, Gael. Craig Ferguson 'consciously uncoupling' from 'Late Late Show'. Today [online]. 29. 4. 2014, 2014 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <https://www.today.com/popculture/craig-ferguson-consciously-uncoupling-late-late-show-2D79592231>

<sup>47</sup> Craig Ferguson Closes The Door To The Possibility Of Another Late Night Talk Show. YouTube [online]. 2019, 6. 5. 2019 [cit. 2019-10-22]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=pjG-KRl9msU>

<sup>48</sup> Ferguson, C. (2010). American on purpose: the improbable adventures of an unlikely patriot. New York: It Books.



tvém odchodu převzal tvou show James Corden, který přilákal nové diváky tím, že s popovými hvězdami v autě zpívá jejich hity. Jimmy Fallon převzal The Tonight Show, kterou naplnil svou předpřipravenou autenticitou v podobě několika dokola recyklovaných, leč populárních her s celebritami a stal se nejsledovanějším moderátorem. A hlavní show na tvé vlastní CBS převzal po Lettermanovi Stephen Colbert, který sice podobnou schematičnost odmítl, přivlastnil si ale jinou, v podobě konstantního politického komentáře. Chci tím říct, Craigu, ... já myslím, že v téhle době máš morální povinnost dělat late night.

Craig: „Kamaráde, na téhle planetě máme jen chvíli. Máš datum, pak spojovník a pak další datum. A my [moderátoři Late Night] jsme ten spojovník. A já si řekl: ‚Nestrávím přece celý život tím, že budu mluvit s podělanýma celebritama. Fakt ne.‘“<sup>49</sup> *A navíc – i když se mi to od tebe hezky poslouchá, myslím, že si mou show trochu idealizuješ. Né každý díl byl večírek. Někdy jsme se na sebe s hostem nenaladili, nebo jsme se s Geoffem mýjeli. To je riziko autenticity. Každá minuta nemůže být magická. Dneska se ale divák chce bavit vždycky. A v hlavním vysílacím čase tuplem. Proto se tyhle show snaží těm výjimečným momentům nadbíhat a trochu je syntetizovat. Lidi to chtějí. Třeba by mě diváci o hodinu dřív prostě odmítli. Třeba jsem alternativa, která má zůstat alternativou. Ono v mé show fakt nebylo nic jisté – ani zábava.*

**Na tom asi něco bude. Buď zemřeš jako hrdina, anebo žiješ tak dlouho, že se sám staneš padouchem. Zatímco ty jsi ten první případ, Stephen Colbert, taky dlouho považovaný za alternativu jako ty, spíš ten druhý. Co myslíš?**

Craig: *Zeptej se ho sám, myslím, že jsem ho tam někde vzadu viděl.*

**Zeptám. Ještě předtím jsem si ale říkal, že bychom ten náš rozhovor měli ukončit, jak se sluší a patří.**

Craig se nadechuje, jako by chtěl něco říct. Pak se ale zarazí a s výdechem uhne pohledem. Mezi námi se rozhostí ticho a diváci se začínají smát. Oba zrakem přejíždíme po okolních věcech, abychom se na sebe nemuseli dívat. Sahám po hrnku, abych se napil – v půlce pohybu si to však rozmyslím. Craig se nejistě škrábe na hlavě. S každou další sekundou se diváci smějí více, protože vidí pravý opak toho, co se v těchto kulisách „má“ dít.

<sup>49</sup>CBS. (2014, 7.11). Ep. č. 2–029. The Late Late Show with Craig Ferguson.



#### 4. HOST TŘETÍ – STEPHEN COLBERT

**Dámy a pánové, vítejte zpět v naší show, která se pomalu chýlí do svého finále! S Johnnym jsme si povídali o samotných začátcích formáru, s Craigem o jeho podvratné mutaci a teď už zbývá jen současnost. A asi nikdo nesymbolizuje aktuální vývoj late night tak jako náš další host. Dámy a pánové, Stephen Colbert!**



Obrázek 9: Stephen Colbert

Na scénu vchází štíhlý pětapadesátník ve sportovně stříženém tmavěmodrém saku, přesném opaku Trumpových širokých osmdesátkových obleků. Vítá ho alternativní jazz s prvky elektroniky. Stephen se nesměje, pouze se trochu blahosklonně usmívá. Vřele, ale decentně se zdraví s hosty na pohovce i se mnou. A pak už usedá vedle mě.

Stephen! Stephen! Stephen! Skanduje moderátorovi věrné publikum tak, jak to dělá vždy. Ten jim rukou posílá polibek a pobaveně se otáčí na mě.

*Stephen: Ahá, takže Johnny a Craig tu jsou jako hrdinové a já jsem tu za padouchy! A to jsem si myslel, že mě máš rád, Petře!*

Craig zrovna něco spiklenecky šeptá Johnnymu a ten se směje, takže ani jeden na Stephenovu poznámku nereaguje.

**Mám tě moc rád, Stephene, právě proto jsem na tebe tvrdší než na ostatní. A schválně začnu tím, proč tě mám tak moc rád. Ty jsi totiž začátkem tisíciletí stál u zrodu dnešní renesance politické satiry.**

*Stephen: Spíše jsem měl štěstí. Jon Stewart mě najal jako zpravodaje do své The Daily Show, která se stala obrovským hitem. Byla to vlastně parodie na denní zpravodajský cyklus. Od reportáží ze sjezdu republikánů přes klepy o celebritách až po debaty o náboženství. Fungovalo to hlavně proto, že jsme se tam sešli skvělá parta – já, Steve Carell, John Oliver, Ed Helms, Samantha Bee, Olivia Munn...*

... ze všech jsou dneska hvězdy. Obrovský úspěch show vás všechny katapultoval na výsluní. Čím si vysvětluješ, že zrovna v té době nastal boom liberálně laděné politické satiry?

Stephen: V roce 2000 vyhrál Al Gore na počet hlasů volby, ale prezidentem se stal Bush. Pak začala válka v Iráku, Bush zase vyhrál volby a média proti tomu byla bezzubá, nebo přímo komplicitní. Někteří lidé v Americe začali být frustrováni a John přišel s novým způsobem, jak o zdrojích téhle frustrace bez příkras mluvit – skrze satiru, sarkazmus a nadsázku. Pro hodně lidí se stal v té době hlasem rozumu. Nemusel předstírat nestrannost jako opravdoví novináři – měl názor a mít ho naučil i mě.

Ty sám jsi byl v pořadu tak populární, že ti od roku 2005 kabelová stanice Comedy Central svěřila vlastní show s názvem The Colbert Report. V ní jsi hrál postavu konzervativního politického komentátora odhalujícího všechna liberální spiknutí od války proti Vánocům až po homosexuály ničící Ameriku. Parodoval jsi tak skutečné pravicové moderátory, především na Fox News, kteří se podobným tématům věnovali a věnují se vši vážností. Hlavně pak Billa O'Reillyho.

Stephen: Nebýt jeho [O'Reillyho], tak ta show vůbec neexistuje.<sup>50</sup> Nejsnadněji se ta postava dá popsat jako „dobře mínící, špatně informovaný, vysoce postavený idiot“.<sup>51</sup> Úplně nejradši jsem v té roli dělal rozhovory.<sup>52</sup> Skvěle to nahrávalo humoru – hlavně když mě hosté brali vážně. Vždycky jsem jim před začátkem říkal: „Nedávejte mi to zadarmo, nehrajte tu hru. Berte to vážně... Odporujte mi. Dejte mi sílu, proti které můžu tlačit.“<sup>53</sup>



Obrázek 10: Stephen Colbert v The Colbert Report

<sup>50</sup> Comedy Central. Ep. 2011. (2006, 25.1). The Colbert Report .

<sup>51</sup> Solomon, Deborah (25. 9. 2005). "Funny About the News". *New York Times Magazine*. New York City: New York Times Company.

<sup>52</sup> Colbert, Stephen (December 8, 2006). A conversation with comedian Stephen Colbert. Archivováno 28. 3. 2009, Dostupné z: Wayback Machine. *Charlie Rose*.

<sup>53</sup> "A Conversation With Stephen Colbert". Harvard Institute of Politics. 1. 10. 2006.

Tvá stylizace opravdu stála za některými fenomenálními momenty. Mým nejoblíbenějším asi je, když si tě sám O'Reilly pozval do své show a ty jsi během rozhovoru s ním zůstal v roli. Nastavil jsi dokonalé zrcadlo jeho demagogii, egoismu a předstírané lidovosti. Na jeho od reality oddělené ideologické chytáky jsi odpovídal souhlasně a ještě absurdněji, což působilo třeskutě zábavně. V záznamu jde slyšet, jak zaměstnanci pořadu – O'Reillyho vlastní podřízení – propukají v nekontrolovaný smích. Jeho výnosné pseudo-antielitářství jsi třeba dokonale zparodoval slovy: „My dva zaujímáme hodně postojů proti mocným tohoto světa. A platíme za to velkou cenu. Máme televizní pořady, vlastní produktové řady a knihy. To je cena, kterou platíme.“<sup>54</sup>

Stephen: Upravoval jsem intenzitu té role podle toho, s kým jsem mluvil. Když byl hostem třeba vědec, nebo akademik, ztlumil jsem to. Naopak když přišel někdo politický, pořádně jsem to osolil. Když u mě třeba byla levicová novinářka Amy Goodman, rovnou jsem rozhovor začal slovy: „Takže vy jste komunistka, jo?“<sup>55</sup> Skákal jsem jí do řeči, povýšeně ji poučoval, že v tomhle rozhovoru si bude muset každou píď zasloužit...

Tomuto rozhovoru konkrétně se ve svém odborném článku věnovala také teoretička komunikace Heather L. LaMarre.<sup>56</sup> Popisuje na něm totiž fascinující paradox spojený s tvou show a satirou obecně. Na *The Colbert Report* se totiž docela záhadně dívali jak liberálové, tak konzervativci. Když LaMarre pustila onen rozhovor testovací skupině, liberálové ho vnímali jako satiru konzervativců a konzervativci jako satiru liberálů. Pro jedny jsi parodoval pravicové moderátory, pro druhé jsi zametal s levicovou novinářkou. „V podstatě viděli to, co chtěli vidět... v psychologii tomu říkáme kognitivní zkreslení,“<sup>57</sup> popsala fenomén LaMarre. V tom spočívala tvá genialita. Stylizace tvé show vlastně umožňovala všem se bavit.

Stephen: *Ano, je to ale dvousečné, což se nakonec dočteš i v tom odborném článku. Oba tábory se bavily, protože jejich pozornost více zaujímala snaha dekodovat, z koho si*

<sup>54</sup> Fox News. (2007, 18.1). *The Colbert Report*. The O'Reilly Factor

<sup>55</sup> Comedy Central. Ep. 2126. (2006, 5.10). *The Colbert Report*.

<sup>56</sup> LaMarre, H. L., Landreville, K. D. & Beam, M. A. (2009). The Irony of Satire: Political Ideology and the Motivation to See What You Want to See in *The Colbert Report*. *The International Journal of Press/Politics*, 14(2), 212–231. <https://doi.org/10.1177/1940161208330904>

<sup>57</sup> Gladwell, Malcolm, moderátor. „The Satire Paradox“ *Revisionist History*, 17. 8. 2017. <http://revisionisthistory.com/episodes/10-the-satire-paradox>

*vlastně dělám srandu a jak to vlastně myslím, než mé samotné argumenty. Kdybych mluvil napřímo, snadněji by si někteří diváci uvědomili, že se mnou vlastně nesouhlasí. Jak to popsál spisovatel Malcolm Gladwell: „Satira může zajít dále než seriózní debata.“<sup>58</sup> Problém ale je, že takhle nikoho nepřesvědčíš. Ti konzervativci, co se na mě dívali, nezměnili názor. Viděli prostě svůj vlastní pořad.*

**I tak je to ale fenomenální úspěch. Vytvořil jsi postavu, která sypala jeden názor za druhým a přitom deset let bavila Američany mnohdy napříč politickým spektrem. V době vrcholícího bushismu se o tobě psalo jako o druhém nejmocnějším idiotovi v Americe.<sup>59</sup> Tvé kralování panovalo až do roku 2014, kdy David Letterman oznámil svůj odchod z The Late Show a CBS začala naplno hledat jeho náhradu. Lettermanova show ke konci trpěla nejstarším publikem mezi večerními show, přičemž The Colbert Report se naopak pyšnila velmi mladým obecnstvem. I to se asi stalo podstatným argumentem pro rozhodnutí, že nejprestižnější late night v Americe bude nakonec svěřena tobě.**

Stephen: Bylo to zvláštní, protože i když jsem byl v té době na obrazovkách víc než dekádu, lidi mě vlastně neznali. Neznali skutečného Stephena Colberta a nebylo vůbec jisté, jestli ho budou mít rádi. Věděli jsme, že budeme muset vytvořit jinou postavu.



Obrázek 11: Stephen Colbert jako moderátor The Late Show

<sup>58</sup> Gladwell, Malcolm, moderátor. "The Satire Paradox" *Revisionist History*, 17. 8. 2017. <http://revisionisthistory.com/episodes/10-the-satire-paradox>

<sup>59</sup> DALY, Steven. Stephen Colbert - the second most powerful idiot in America. *The Telegraph* [online]. 18. 5. 2008 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.telegraph.co.uk/culture/tvandradio/3673509/Stephen-Colbert-the-second-most-powerful-idiot-in-America.html>

**Byla v tebe kladena velká očekávání a nutno říct, že v počátku jsi je nedokázal úplně naplnit. Přilákal jsi sice mladší diváky, ve sledovanosti měl ale pořád výrazně navrch Jimmy Fallon a jeho hry a hudební čísla s celebritami. Podobné populární elementy ti byly cizí – imitovat Bruce Springsteena nebo rapovat z Justinem Temberlakem jsi očividně nehodlal. Zároveň jsi ale nedokázal ani úplně vplout do tradičnějších prvků late night. Navodit onu atmosféru intimity a večírku. Taky ti to tak připadalo?**

Stephen: No rozhodně to tak připadalo lidem s CBS. Upozorňovali mě, že před kamerou ve velkém studiu působím nervózně. V zákulisí jsem se snažil řešit každý detail, ale to v takhle velké show nejde. Dohadlo mě to, že vyžaduju kontrolu nad vším. Nakonec jsme se dohodli, že do programu přizveme jako showrunnera Chrise Lichta, který předtím pracoval ve zpravodajství. Předal jsem mu některé ze svých pravomocí a sám jsem se začal více soustředit na humor. Jedním z Chrisových prvních rozhodnutí bylo zaměřit se více na politický humor a především na tehdejší prezidentské volby.<sup>60</sup> Z nominačních sjezdů obou stran jsme začali vysílat živě a já to komentoval ve stylu Hunger Games.

**V tomhle pro tebe byly ony toxické volby vlastně darem z nebes. Mohl jsi dělat to, cos uměl, a pro mnohé lidi jsi nabízel způsob, jak celou tu volební absurditu sledovat a nezbláznit se. Tvá show se začala lépe prezentovat na sociálních sítích a na internetu jsi získal mnoho zahraničních diváků, pro které jsi zábavně interpretoval americkou politiku. Během republikánského nominačního týdne jsi dokonce výrazně zmenšil Fallonův náskok ve sledovanosti. No a pak přišla samotná volební noc a s ní další živá show. Očekával jsi historický okamžik – Spojené státy budou mít první prezidentku! Na tuto eventualitu byla připravená také většina hostů, vtipů i grafik... O to více fascinující bylo sledovat tvou reakci, když se vše začalo ubírat opačným směrem.**

Stephen: V jeden moment začalo být jasné, že Trump vyhraje Floridu. V tu chvíli jsem vytáhl whisky. Nedokázal jsem tomu nasadit legrační obličej, i když to byla moje práce. Během reklamní pauzy pak za mnou přišel Chris a řekl: „Přestaň vtipkovat a buď upřímný.“ Bylo už jasné, že Trump vyhrál, a já jsem to na závěr show musel celé nějak zreflektovat, pomoci nám všem vystřízlivět z toho šílenství. Měli jsme připravený hlavně

---

<sup>60</sup> KOBLIN, John. How Stephen Colbert Finally Found His Elusive Groove. The New York Times [online]. 9. 4. 2017 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2017/04/09/business/media/stephen-colbert-election-late-night.html>

závěr počítající s vítězstvím Hillary, tak jsem musel improvizovat. Řekl jsem tenkrát: „Podle každého kritéria jsme dnes jako národ rozdělenější než kdy jindy, 55 % demokratů tvrdí, že se bojí republikánů a 49 % republikánů se naopak bojí demokratů... Jak se naše politika stala tak jedovatou? Myslím, že jsme se předávkovali. Vypili jsme toho jedu až moc... Když jsem byl dítě, nemluvili jsme o politice tolik... A to je dobře, protože nám to nechalo v životě prostor pro jiné věci a jiné lidi... Myslím, že lidé, kteří stvořili naši demokracii, taky nechtěli, abychom se v tom topili pořád. Informovaní – ano. Ale neustále politikařící? Nemyslím si... Takže ať už vaše strana dnes večer vyhrála, nebo prohrála, nemusíme tuhle sračku zase nějakou dobu dělat.“

**Podle mnohých byla ta noc moment, kdy jsi v nové show našel svůj hlas. Vlastní jistotu a autenticitu. Byla to pěkná řeč. Zůstává po ní ale určitá pachuč. V té distribuci jedu Američanům jsi byl i ty vlastně komplicem. Propůjčovals vysílací čas Donaldu Trumpovi a poctivě jsi zesměšňoval každou jeho kontroverzi a tím ji amplifikoval. Nakonec, ani ty sám jsi Americe úlevu od politiky neposkytl. Na rozjíždějící se vlak Trumpova prezidentství jsi okamžitě naskočil se svou satirou a od té doby se tvé monology věnovaly skoro pouze jemu. V den inaugurace se liberálů zmocnila panika a frustrace – úplně stejně jako tenkrát po zvolení Bushe v roce 2000. A tys jim poskytl stejné útočiště jako tenkrát v The Daily Show. Bylo to také poprvé, co ses ve sledovanosti vyrovnal Jimmymu Fallonovi.<sup>61</sup> Od té doby sis nemilosrdně začal dobírat každý Trumpův přešlap, ostře kritizovat jeho politiku a umně rozplétat jeho lži. Mnohé z tvých monologů působily spíše jako „investigativní komedie“. Humorně jsi rozkrýval pozadí Trumpových styků z Rusy nebo neustálé obměny v jeho administrativě. Liberální média tě chválila jako hlas rozumu v šílené době.**

*Stephen: Vždycky mě nechválí, jednou už mě chtěli taky zrušit. To když jsem řekl, že Trumpova huba je dobrá tak maximálně jako pouzdro na Putinovo péro.*

---

<sup>61</sup> O'CONNELL, Michael. Can Colbert Trump Fallon in Late-Night Ratings Race? The Hollywood Reporter [online]. 7. 2. 2017 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/live-feed/can-colbert-trump-fallon-late-night-ratings-race-972872>



Ano, tahle poznámka tě skutečně přivedla do problémů. Ne ale kvůli krutosti vůči Trumpovi, ale protože ji někteří považovali za homofobní.<sup>62</sup> Nakonec jsi to ale ustál a dokonce definitivně nahradil Fallona na místě nejsledovanější late night v Americe. Stejně jako jeho přístup kdysi zvalcoval konkurenci, teď se tvůj politický komentář ukázal jako nová revoluce v late night.

Stephen: Já ale s Jimmym vůbec neválčím – známe se dlouho a jsme kamarádi. Než jsem začal novou show, šli jsme spolu na drink. Žádné late night války nechci.<sup>63</sup>

To věřím, jenže CBS a NBC spolu válčí jednoznačně. A tvá stanice ví, že když mluvíš o politice, máš vysokou sledovanost. Proto tě v tom ráda podpoří. S tím ale přichází v číslech sledovanosti nepromítnutý, ale společensky významný vedlejší efekt. V nové show už své názory nemůžeš schovávat za stylizovanou postavu. Vše musíš říkat za sebe – Stephena Colberta. A tví konzervativní diváci už nevidí vlastní verzi pořadu, ale jenom newyorského elitáře, který jim pošlapává světánázor. Ztělesnil jsi přesně to, čeho se báli a proč Trumpa volili, globalizaci. Prostě už je nepotřebuješ. Liberálové a internet ti dokázali poskytnout skvělou sledovanost i bez „druhé poloviny“ Ameriky. Takovou sledovanost, že i ostatní moderátoři pochopili, že musí začít mluvit o politice. A tak dnes, asi jen s výjimkou Jimmyho Fallona, který se stále snaží hrát infantilní hry s Willem Smithem, zní každý večer z úst tuctu moderátorů vtipy o stejném Trumpově přeřeku. A republikáni se prostě přestali dívat. Utvrdili se v tom, že je proti nim levicovými médii vedena „kulturní válka“ přesně tak, jak jim to na Fox News říkají už léta. Late night přestala být něčím, co Amerika dělá společně.

Stephen: Petře, já se fakt nesnažím být politickým hráčem. „Ale ani nebudu předstírat, že Trump říká pravdu. Alternativa totiž znamená strčit hlavu do písku.“ Navíc si často děláme srandu i z demokratů. „Děláme si srandu z Elizabeth Warren. Děláme si srandu z Andrew Yanga. Děláme si srandu z Peta Buttigiege. A jsem rád, že se mí diváci umí smát jim všem.“<sup>64</sup> *Myslím, že diváci neuvažují tak politicky, jak si myslíš. Podle mě se většina lidí prostě chce smát věcem, které jsou očividně směšné.*

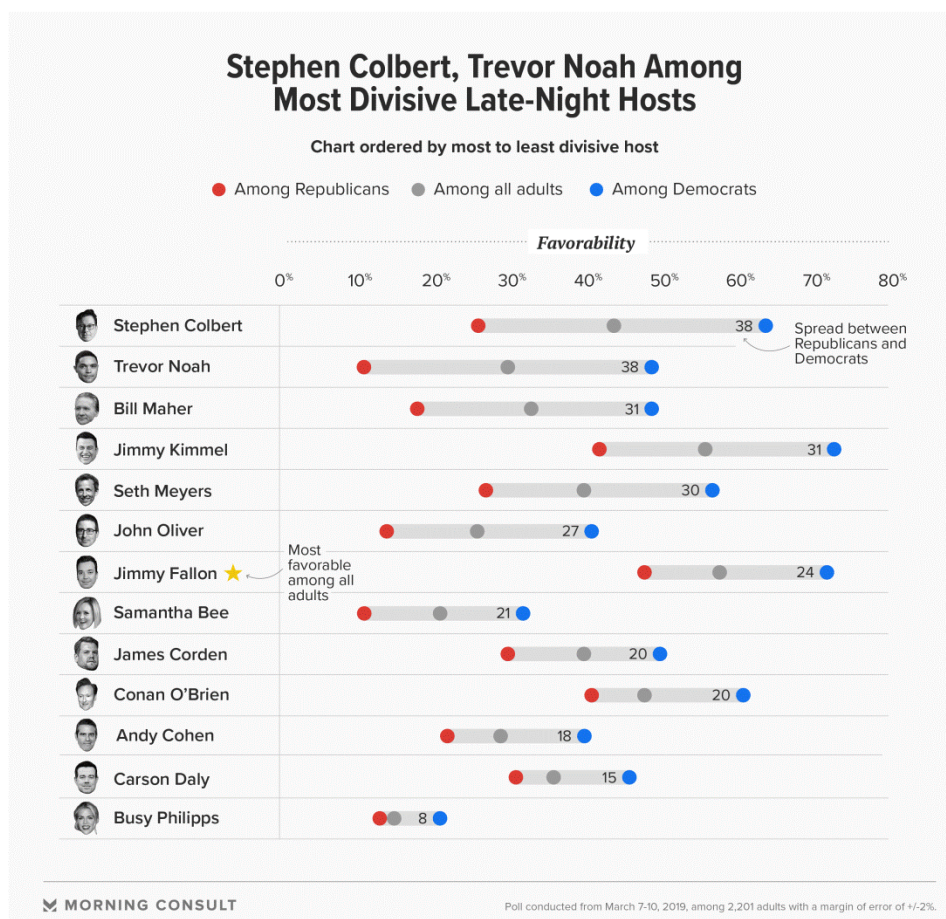
---

<sup>62</sup> OTTERSON, Joe. Stephen Colbert in Hot Water Over 'Homophobic' Donald Trump Joke. *Variety* [online]. [cit. 2020-06-18]. Dostupné z: <https://variety.com/2017/tv/news/late-show-stephen-colbert-homophobic-donald-trump-1202406991/>

<sup>63</sup> Stephen Colbert Doesn't Want Any Late Night Wars. In: YouTube [online]. 18. 8. 2015 [cit. 2020-01-19]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=PJY98RKW-tA>

<sup>64</sup> MARCHESE, David. Stephen Colbert on the political targets of satire. *The New York Times Magazine* [online]. 31. 5. 2019 [cit. 2020-07-25]. Dostupné z:

Chtěl bych si tohle taky myslet, Stephene, ale data mluví jinak. Jen asi čtvrtina republikánů tě vnímá pozitivně, zatímco skoro dvě třetiny demokratů ano. A ačkoli je ve tvém případě ona propast mezi oběma tábory nejširší – přítomna je u všech moderátorů. Žádného z nich nevnímá pozitivně ani polovina republikánů.<sup>65</sup>



Obrázek 12: „Příznivost vnímání“ late night moderátorů podle politické příslušnosti

Stephen: Jay Leno – soupevník Davida Lettermana a skvělý moderátor – to řekl přesně. Když late night dělal on, bylo to jednodušší, prostě „Clinton byl nadřazený a Bush

<https://www.nytimes.com/interactive/2019/06/03/magazine/stephen-colbert-politics-religion.html>

<sup>65</sup> SHEVENOCK, SARAH. As Late-Night Hosts Get Political, Audiences Get Divided [online]. 19. 3. 2019 [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: <https://morningconsult.com/2019/03/19/as-late-night-hosts-get-political-audiences-get-divided/>

blbý“.<sup>66</sup> „Dneska je ale jenom jedno téma [Trump] a lidi tvoji politiku snadněji vidí. Ale to mi nevadí. Nemyslím si, že je něco špatného na tom říkat skrze vtipy, že ,to, co ten člověk dělá, poškozují naši zemi‘.“<sup>67</sup> Já i mí scénáristi máme názor. Ale není nutně levicový... Spíš rádi odhalujeme očividné kraviny.<sup>68</sup> *Když krátce po převzetí funkce obvinil Trump Obamu z toho, že ho nechal odposlouchávat, tradiční média se tím musela seriózně zabývat. Strávili několik dnů debatami o něčem, o čem všichni věděli, že je nesmysl. Já a ostatní moderátoři late night jsme nemuseli předstírat neutralitu a místo toho jsme si z toho nepodloženého obvinění mohli rovnou dělat legraci. Satira je způsob, jak rozvířit tu kouřovou clonu, kterou Trump vytváří, aby odvedl pozornost. Je to způsob, jak informovat diváky – před chvílí jsi za to samé Johnnyho a Craiga chválil.*

**Oni to ale dělali v mnohem menší míře a hlavně – prostřednictvím rozhovorů. Ten jejich politický názor nejčastěji vyplynul z dialogu z hostem, ne z úvodního monologu.**

Stephen: Nevyhýbám se názorovým střetům s hosty. V nové show jsem měl několikrát i Billa O'Reillyho – než zjistili, že sexuálně obtěžoval své podřízené. Byli u mě i další moderátoři Fox News: Chris Wallace, Megyn Kelly. A spousta republikánských politiků. Vždyť hned mým druhým hostem v nové show byl Jeb Bush.

**Čísla mluví jinak, Stephene. Méně než 20 % tvých hostů jsou republikáni – oproti 60 % demokratů.<sup>69</sup> Udělal jsi ze svého pořadu bezpečný prostor pro liberální politiky. Místo, kde bez většího odporu můžou mluvit přímo ke svým voličům. Senátorka Kirsten Gillibrand ve tvé show dokonce za nadšeného potlesku publika oznámila kandidaturu na prezidentku.**

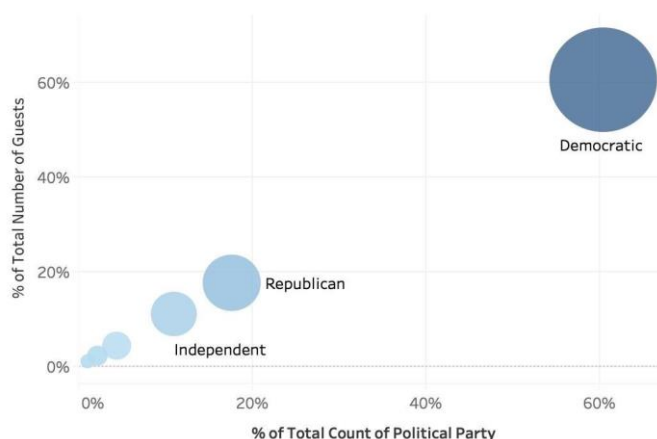
---

<sup>66</sup> HUGHES, William. Jay Leno misses when late night political comedy meant "Clinton was horny and Bush was dumb." The A.V. Club [online]. 13.3.2019 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://news.avclub.com/jay-leno-misses-when-late-night-political-comedy-meant-1833274930>

<sup>67</sup> An Evening with Stephen Colbert - Politics and Late-Night Comedy. In: YouTube [online]. [cit. 2020-01-14]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=BmSsllwwGvE>

<sup>68</sup> O'CONNELL, Michael. Can Colbert Trump Fallon in Late-Night Ratings Race? The Hollywood Reporter [online]. 7. 2. 2017 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.hollywoodreporter.com/live-feed/can-colbert-trump-fallon-late-night-ratings-race-972872>

<sup>69</sup> , Sandeep. These 5 data visualizations will make you see Late show with Stephen Colbert in a new light. Towards Data Science [online]. [cit. 2020-07-23]. Dostupné z: <https://towardsdatascience.com/these-5-data-visualizations-will-make-you-see-late-show-with-stephen-colbert-in-a-new-light-34e03cc2541d>



Obrázek 13: Zastoupení hostů LSSC podle politické příslušnosti

Stephen: No když už jsme u těch čísel, tak v prvních 100 dnech mé show bylo asi jen 11 % mých hostů politici a naopak skoro 43 % herci.<sup>70</sup>

**To je pořád pětkrát více politiků, než měl za stejné období třeba Jimmy Kimmel. Navíc, i s herci často a rád stočíš konverzaci k politice a moc republikánů mezi nimi teda není.**

Stephen: Nemyslím si, že je něco špatného na tom používat ten formát pro trochu širší spektrum diskuzí, než jsou jenom historky z natáčení. A ty diskuze nerozšiřuju jen na politiku. Zvu si taky více vědců, spisovatelů, náboženských představitelů, vojáků, umělců nebo aktivistů než ostatní moderátoři.

**Na tom skutečně není nic špatného, spíše naopak. Je to přesně to, v co doufali ti, co už tehdy kritizovali Johnnyho a jeho přílišnou odlehčenost. Problém je, že to podle mě neděláš proto, že bys úplně chtěl, ale protože tak trochu musíš. Snažíš se tím kompenzovat deficit, který je zároveň asi mou největší výtkou tvé aktuální show.**

Stephen se směje.

Stephen: Tohle teprve bude tvoje největší výtka?

Ze Stephenovy reakce cítím ironii, ale žádnou hořkost. Až je mi skoro líto někomu tak pokornému cokoli vyčítat.

<sup>70</sup> LINDBERGH, Ben. A Statistical Analysis Of Stephen Colbert's First 100 Episodes Of 'The Late Show'. Five Thirty Eight [online]. 26. 2. 2016 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://fivethirtyeight.com/features/a-statistical-analysis-of-stephen-colberts-first-100-episodes-of-the-late-show/>

Stephene, já si prostě myslím, že ty neumíš tak úplně vést rozhovor. Ne bez stylizované postavy, o kterou se můžeš opřít. Tady už nemůžeš rozhovor začít slovy: „Takže vy jste komunistka, jo?“ Musíš hledat klíč ke každému rozhovoru zvlášť. A mně se prostě zdá, že ty nemáš ten dar co Johnny a Craig, nastavit tu situaci tak, aby se host uvolnil a zaskóroval. Tobě tohle prostě moc nejde. Tvé rozhovory bývají křečovitě, často nad nimi chceš mít až moc velkou kontrolu. Opatrně si toho všímají i média. Celebrity se často snažíš namísto dovádění konfrontovat hlubšími otázkami, to ale často vede k banálním odpovědím a paradoxně ještě větší myšlenkové mělčině. Spřáteleným politikům zase až moc nahráváš na smeč. Když u tebe v roce 2015 byla levicová senátorka Elizabeth Warren, ptal ses jí třeba: „Jak můžeme spravit tenhle zmanipulovaný systém?“ A ona mohla přejít do jednostranného politického monologu. O kolik zábavnější by bylo, kdybys i s Warren mohl začít větou: „Takže vy jste komunistka, jo?“ O kolik víc bychom se o ní z její reakce dozvěděli? Ti konzervativci, co sledovali The Colbert Report, neměli vidiny. Moc dobře věděli, proč se baví. Ta tvá stylizace hosty svlékla, ukázala je v určitém nekomfortu. Tohle v The Late Show není. Zbýl jen liberální bezpečný prostor.

Myslím si, že proto jsi udělal těžištěm své show monolog, ve kterém můžeš dělat politickou satiru, kterou umíš. Jenže srdcem late night není monolog, ale právě rozhovory. Tam se odehrává párty. A tys ji pro mě tímhle vlastně zrušil.

Stephen se s překvapivým klidem směje.

*Stephen: Tak ještě že jsi mi to tímhle svým monologem vysvětlil, Petře.*

Publikum vděčně vybuchne ve smích. Jde cítit, že už dlouho čekali na to, kdy mě někdo usadí. Stephen mě s bohrým úsměvem dál popichuje.

*Stephen: To zní, skoro jako bych to měl zabalit, a přitom já myslel, že mám nejsledovanější talk show v Americe! Ale když to říká pětadvacetiletý student z východní Evropy, nedá se asi nic dělat.*

Teď už mě dobrosrdečně chytá za rameno, aby bylo jasné, že je to celé v legraci.

Jo, asi jsem si to zasloužil... Nechci tě jenom kritizovat, Stephene, vždyť jsi jeden z mých nejoblíbenějších moderátorů. Tvá show sice podle mě nemůže dosáhnout podobně rozpustilé atmosféry jako ta Johnnyho a Craigova, může být ale něčím

jiným. Místem intelektuálně upřímné debaty. Párkrát jsem i ve tvé show zažil ten pocit autentické zábavy a vzrušení a vždycky to bylo v momentech, kdy ses střetl s někým tobě názorově cizím. Když jsi vyšel z toho svého bezpečného prostoru. Třeba během rozhovoru s militantně ateistickým komikem Billem Maherem jste se začali rozverně, ale docela vyostřeně hádat o náboženství. Nebo když se pravidelně špičkuješ s republikánským politikem Chrisem Christiem. To je najednou úplně jiná show! Už jen, jak sis nemilosrdně dělal legraci z jeho nízkých preferencí – to byl starý Stephen! A jak se zas on na oplátku podvratně zašklebil, když jsi hrdě prohlásil, že je pro tebe osud Ameriky důležitější než tvá vlastní sledovanost. Takovou reflexi ti tví liberální hosté nikdy neposkytnou.

*Stephen: Však jsem taky Christiemu během toho rozhovoru řekl, že je to větší sranda, než jsem čekal... Víím, co po mně chceš, Petře. Já ale nechci být ke všem hostům automaticky tvrdý. Nechci je ponižovat.*

Kašli na hosty, Stephene! Pro ty to neděláš... Vzpomeň si na Johnnyho, tomu vždycky záleželo jenom na divácích. Pro ty je late night, ti se mají bavit. A věř mi, že se budou bavit mnohem více, když budeš hostovi klást alespoň nějaký odpor. Momenty jako ten s Christiem nejenže navracejí tvé show étos skutečné late night, ale nebízejí i příslib návratu trochu jinak smýšlejících diváků. Tím tvá show může být. Upřímným zkoumáním různých názorů, nejen ve formě Johnnyho opatrného našlapování, ale opravdové populárně kritické debaty. To, o čem přemýšlivější diváci sní už od počátku late night. To, o co se jen s částečným úspěchem pokoušel Johnnyho „alternativní“ konkurent Dick Cavett. S tvým intelektem k tomu máš ideální předpoklady. Už jsi inicioval jeden seismický posun v late night, to znamená, že můžeš započít i další. Late night jako místo pro nesešněrovanou debatu!

Stephen se na mě bodře směje.

**Nezlobíš se kvůli téhle přednášce, vid'?**

*Stephen: Jsem katolík, Petře. My se zlobit ani neumíme.*

Já sám trochu pookřeju.

Vždycky se mi líbilo tvé odmítnutí teze, že je cosi konzervativního na křesťanství. Jsi pro mě správný americký katolík. Takový, co je přesvědčeným liberálem, co si občas rád zanadává a i trochu přihne. A propos...

Zpod stolu vytahuji několik sklenic na whisky. Automaticky se otáčím i na Johnnyho a Craiga. Hned si ale uvědomuji, že to asi není dobrý nápad. Craig si toho všimne a s komentářem nečeká.

Craig: *Sakra, Petře, chceš, abych zas skončil nahý na střeše nějakýho obchodáku?*

Chápavě přikývnu a ze slušnosti také pohlédnu i na Johnnyho.

Johnny: *Nene, hochu. Mně stačí moje cigarety...*

**Tak je to na nás, Stephene.**

Ed: *A co já, Petře?*

Ed, schovaný mimo záběr na konci pohovky, se také hlásí o svůj příděl.

**Ajó, promiň, Ede. Jsi tak dobrý sidekick, že jsem na tebe úplně zapomněl.**

Podávám Edovi sklenici a pak nalévám i Stephenovi.

Stephen: *Nakonec je možná největším předpokladem pro moderování late night slabost pro alkohol.*

Publikum vděčně využívá možnost se zasmát. Se Stephenem a Edem mezitím pozvedáme sklenice. Připíjíme divákům a pak i Johnnymu, který v poklidu kouří, a Craigovi, který pohledem flirtuje s nápovědou.

Stephen: *Tak na late night!*

**Na párty!**

Oba do sebe obrátíme whisky a publikum tleská, zatímco kapela začíná hrát. Ještě s mírně zkroucenými ústy po chuti alkoholu hlásím do odjíždějící kamery:

**Nikam neodcházejte, za chvíli jsme zpět!**

## ZÁVĚR – CO JSME SE NAUČILI

Stojím nyní sám, relativně blízko před kamerou, přesně tak, jak to na konci dělával Craig. Světelná atmosféra je trochu potměnější, nedoprovází mě ani hudba, ani potlesk publika.

**A to byla naše show, dámy a pánové. Přemýšlím, co říct závěrem... Kdo z vás viděl Jokera?**

Diváci propuknou v hlasitý jásot.

**Ano, ano, dlouho už neměl film takovou odezvu mezi lidmi... Ve svém cynickém pohledu na společnost zobrazuje ten snímek taky noční show, a to jako nástroj k udržení proletariátu v podrevolučním stavu. Ať už si o tomhle zobrazení myslíme cokoli, jen potvrzuje, že dnes už všichni vnímáme late night nejen jako zábavu, ale i jako sociologický fenomén. Je to zrcadlo společnosti a barometr její nálady. Zároveň je ale sama late night jen stěží hlavním strůjcem této nálady. Změny, kterými žánr prochází, jsou prostě změnami, kterými prochází společnost. V době Johnnyho hledala společnost sjednocující, lehkou zábavu, v době Stephenů zase hledá utvrzení vlastního názoru.**

**Historie ale stále zrychluje a žádná změna není trvalá. Během přípravy této mé show postihla svět globální pandemie, která krom ostatního donutila ke změně i moderátory nočních show. Jimmy Fallon, zvyklý na dovádivé hry s celebritami, prakticky zmizel, zatímco Stephen svou show dále vysílá z malého kumbálu ve svém domě. Jeho monology zůstávají politické, Stephen sám ale působí uvolněněji než v reflektorech obřího studia. S drinkem v ruce se občas odchýlí od scénáře, pomrkává po své ženě za kamerou a žertuje o svých přerostlých vlasech. Na dálku vedené rozhovory jsou často delší a takto distančně působí paradoxně autentičtěji než předtím. Nepřítomnost publika jako by Stephenovi umožnila jít v rozhovorech do větší hloubky. Nakonec tedy, podobně jako do ostatních oblastí lidské činnosti, pandemie možná vnese reflexi a inovaci i do formátu late night. Ostatně pokud se změní Amerika, musí se změnit i její obývák.**

**Dámy a pánové, doufám, že jste se bavili, a díky za pozornost. Dobrou noc vám všem!**

Kamera na jeřábu přelétá jásající publikum. Prolínáme do záběru velkoměsta, přes které běží titulky doprovázené závěrečnou hudbou. Stmívačka.



## SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

MCMAHON, Ed a David FISHER. For laughing out loud: my life and good times. New York: Warner Books, c1998. ISBN isbn0-446-52370-4.

Ferguson, C. (2010). American on purpose: the improbable adventures of an unlikely patriot. New York: It Books.

LaMarre, H. L., Landreville, K. D. & Beam, M. A. (2009). The Irony of Satire: Political Ideology and the Motivation to See What You Want to See in The Colbert Report. *The International Journal of Press/Politics*, 14(2), 212–231.  
<https://doi.org/10.1177/1940161208330904>

TYNAN, Kenneth. Fifteen Years of the Salto Mortale. *The New Yorker* [online]. 20.2.1978 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.newyorker.com/magazine/1978/02/20/fifteen-years-salto-mortale>

KOHUT, Andrew. From the archives: How the Watergate crisis eroded public support for Richard Nixon. Pew Research Center [online]. 25. 9. 2019 [cit. 2019-11-27]. Dostupné z: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2019/09/25/how-the-watergate-crisis-eroded-public-support-for-richard-nixon/>

Solomon, Deborah (25. 9. 2005). "Funny About the News". *New York Times Magazine*. New York City: New York Times Company.

KOBLIN, John. How Stephen Colbert Finally Found His Elusive Groove. *The New York Times* [online]. 9. 4. 2017 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2017/04/09/business/media/stephen-colbert-election-late-night.html>

LINDBERGH, Ben. A Statistical Analysis Of Stephen Colbert's First 100 Episodes Of 'The Late Show'. Five Thirty Eight [online]. 26. 2. 2016 [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://fivethirtyeight.com/features/a-statistical-analysis-of-stephen-colberts-first-100-episodes-of-the-late-show/>

## SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

LSSC The Late Show with Stephen Colbert

## SEZNAM OBRÁZKŮ

<u>Obrázek 1</u> Znělka “The Tonight Show Starring Johnny Carson” .....	10
<u>Obrázek 2</u> Ed McMahon ohlašuje Johnnyho .....	13
<u>Obrázek 3</u> Johnny Carson .....	16
<u>Obrázek 4</u> Ed McMahon a Johnny Carson (za stolem) v počátcích „The Tonight Show“ .	17
<u>Obrázek 5</u> Johnny Carson jako Floyd Turbo .....	20
<u>Obrázek 6</u> Craig Ferguson .....	25
<u>Obrázek 7</u> Craig a Geoff během jednoho z klasických „cold open“ .....	28
<u>Obrázek 8</u> Craig Ferguson a Desmond Tutu .....	30
<u>Obrázek 9</u> Stephen Colbert .....	36
<u>Obrázek 10</u> Stephen Colbert v The Colbert Report .....	37
<u>Obrázek 11</u> Stephen Colbert jako moderátor The Late Show .....	39
<u>Obrázek 12</u> „Příznivost vnímání“ late night moderátorů podle politické příslušnosti .....	43
<u>Obrázek 13</u> Zastoupení hostů LSSC podle politické příslušnosti.....	45

## **SEZNAM PŘÍLOH**

Příloha P 1: CD-Rom – Teoretická bakalářská práce v elektronické podobě

**PŘÍLOHA P I: CD-ROM – TEORETICKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE  
V ELEKTRONICKÉ PODOBĚ**